

CULTUREEL VERVAL

Eén van de belangrijkste maatschappelijke verschijnselen van de tegenwoordige tijd en van de toekomst is de overal voortschrijdende organisatie. Het is de samenbundeling van krachten, om ze als één geheel te laten werken. In het bedrijfsleven is dat de groei van klein- tot grootbedrijf; tot trust, tot concern, dus tot monopolie. Geweldige knooppunten van productie zijn hier georganiseerd. De beheerders van deze productiecentra beschikken over een enorme macht. Voor een goed deel bepalen ze de gang van het politieke leven, brengen ministeries aan de macht of laten ze verdwijnen, ze beheersen de grote pers en de verdere organen van de „openbare mening“.

De staat is een ander organisatiecentrum. In de loop van de jaren werd het staatsgezag voortdurend sterker en uitgebreider. De staat gaat het persoonlijke leven geheel binnen vastgestelde banen leiden, reglementeert en registreert ons naar alle richtingen, zodat we bij alles wat we doen op de paragrafen van de wet stuiten. De staat gaat ons leven van de wieg tot het graf beheersen.

Wat betekent dit alles voor ieder mens afzonderlijk? Dat hij tegenover het maatschappelijk leven machteloos staat. Ieder op zichzelf voelt zich onbeduidend, machteloos. Hij kan zelf niet handelen, want er wordt voor hem gehandeld. Er wordt besloten bij ons, zonder ons en over ons. Het hele gebeuren gaat over ons heen als een onafwendbaar iets. Daarom kan de arbeider ook geen verantwoordelijkheid voelen tegenover deze maatschappij. Hij is niet verantwoordelijk voor de gang van zaken. Hij heeft niet te willen. Ieder eigen willen stuit af op een muur van organisatie, die overal om hem heen is opgebouwd.

Bovendien is de maatschappij voor hem ondoorzichtig, onbegrijpelijk. Plotseling optredende crises en oorlogen teisteren de wereld, waarvan de oorzaken wel dikwijls vaag gevoeld, maar zelden bewust doordacht worden. In ieder geval schijnen ze buiten de directe wil van de mensen om te ontstaan. Daardoor voelt hij zich bij alle beoordelingen van maatschappelijke verschijnselen onzeker. Hij voelt zich op glad ijs, zodat van een zelfbewust, doordacht oordeel geen sprake kan zijn. Wel weet hij, dat de boel lang niet zo gaat, als hij wel zou wensen, maar er ontstaan geen vaste opvattingen over het nut of het nadeel van vele maatschappelijke instellingen. DE ZEKERHEID VAN WAT GOED EN VERKEERD IS, ONTBREEKT DAAROM OOK. Zodoende ontstaan ook geen feitelijke idealen, een bron van kracht, waaruit hij zou kunnen leven. Er is nog niets, wat hij eigenlijk wil en waarvoor hij zou kunnen strijden. Als geheel ontstaat zo het beeld van „de grote massa“, voor wie het hetzelfde is, of ze door de kat of door de kater gebeten wordt. De uitdrukking „de grote massa“ wijst al op de gelijkvormigheid, die we terugvinden in de woorden „massaproduct“ en „massafabricage“, waarbij het ene stuk precies op het andere lijkt.

Deze „grote massa“ is niet behept met een aangeboren menselijke onbekwaamheid of aangeboren minderwaardigheid, maar ze is een maatschappelijk product. De bron is voor een deel de muur van „organisatie“, die tegenover ons staat. Wij organiseren niet zelf, maar we worden georganiseerd. Organisatie betekent hier, dat anderen besluiten en wij alleen hebben op te volgen, of te doen, wat anderen voor ons uitdachten. De bron is voor een ander deel de onbegrijpelijkheid van de maatschappij, die de zekerheid van oordelen verzwakt en tegenwoordig

de vaste waarde-oordelen, de vaste opvattingen van goed en kwaad, aan het wankelen brengt. Uit dit alles komt het tekort aan echt gemeenschapsgevoel. Er komt uit voort het gevoel van machteloosheid en eigen onbeduidendheid in het grote geheel, het ontbreken van een fier persoonlijkheidsgevoel, het weten persoonlijk iets te betekenen in het grote, maatschappelijke proces.

Dat wil natuurlijk niet zeggen, dat de „grote massa“ uit een stelletje nullen is opgebouwd, uit zwakkelingen. Want al deze onzekerheid en dit gevoel van kleinheid geldt alleen tegenover het grote maatschappelijke gebeuren. In het dagelijks leven, in de omgang van mens tot mens, is het tekort aan persoonlijkheidsgevoel en aan verantwoordelijkheid niet in die mate aanwezig. In de „grote massa“ vinden we fijnvoelende naturen, die een hulp en steun voor hun omgeving zijn.

Daarom doet zich het gevoel van onbeduidendheid hier dan ook niet gelden. Maar de kring, waarbinnen deze verantwoordelijkheid en dit gemeenschapsgevoel gelden, is te eng begrensd en heeft zich nog niet tot de hele maatschappij verbreed, doordat zich nog geen nieuwe vaste waarde-oordelen hebben gevestigd over het nut of het onnut van de huidige maatschappelijke instellingen. Hun willen, handelen en denken moeten ze zodoende wel richten op het oude, op waarheden uit vervlogen tijden, of ze dobberen als schepen zonder roer rond.

De „grote massa“ kan de blik nog niet vooruit richten. Daardoor brengt ze het als levenshouding niet veel verder dan zinnelijke jazz-muziek, smakeloze liefdesfilms, voetbal en bokswedstrijden, wielrennen en dergelijke sensaties, die geen geestelijke inspanning vereisen.

Als we zien, hoe de „grote massa“ ontstaat, dan springt duidelijk naar voren, dat het

Wij ontvingen de volgende mededeling:

Maandag 17 September, de dag, waarop 75 jaar geleden de doodstraf in Nederland werd afgeschaft, is opgericht een landelijk comité van actie tegen de doodstraf, bestaande uit personen van verschillende godsdienstige en politieke richtingen. Wie met dit streven instemt en wil meedoen, zende met korte motiverend bericht aan het secretariaat p.a. Ned. Herv. Pastorie te Noordbroek (Groningen).

Het voorlopig comité bestaat uit: Dr. P. J. Meertens, voorzitter. Ds. J. A. v. d. Meiden, secretaris. Ds. C. W. Coolsma. Henriëtte Roland Holst. Tom Rot.

Vergaderingen

Spartacus-lezers van Amsterdam-Centrum, Maandag 8 October, 7.30 uur, in gebouw „De Arend“, Breeuwerstraat, hoek Planciusstraat. Discussie-avond. Tevens oprichting van een V.S.V.-afdeling.

Amsterdam-O. V.S.V.-vergadering in Gebouw Westeinde 3. Op Maandag 8 October a.s. Aanvang 7.30 uur. Onderwerp: De internationale toestand.

kapitalisme een werkelijke ontwikkeling van het mensdom in de weg staat. De strijd tegen het kapitalisme gaat er niet alleen om, dat we te lang moeten werken, te weinig verdienen, dat een betrekkelijk kleine klasse van parasieten zich van de maatschappelijke rijkdommen meester maakt, dat de grondslag van ons bestaan te onzeker wordt. De strijd tegen het kapitalisme gaat in de voorname plaats daar om, dat het de belangrijkste van alle productiekrachten, de menselijke geest, niet wil en ook niet kan gebruiken. De productiviteit zou enorm stijgen, als de mogelijkheid gegeven was, dat wij als arbeiders ons met de gang van zaken konden bemoeien, omdat pas daarmee de grondslag wordt gelegd voor werkelijke activiteit en voor de groei van verantwoordelijkheid en daarmee de groei van de bewustheid en de persoonlijkheid.

De bemoeienis met het bedrijfsleven kan echter geen persoonlijke kwestie zijn. Ieder afzonderlijk kan niets. Alleen collectief kunnen de maatschappelijke functies beheerd worden. Economische en politieke vormgeving kan zich tegenwoordig alleen collectief voltrekken. Daarom gaat het er om, dat de massa's niet georganiseerd worden, maar dat ze ZICHZELF organiseren. Geen organisaties OVER de arbeiders, maar VAN de massa's. Dan pas komt de ruimte vrij, waarin we onze activiteit kunnen ontladen en richting kunnen geven aan ons leven. Dan pas wordt de verantwoordelijkheid geboren, die in een breed gemeenschapsgevoel uitmondt. De gemeenschap wordt dan ons richtsnoer. Ze beheert ons denken en ons doen, ze richt dus ons emotioneel leven. De „massa-mens“, dat symbool van politieke onbenulligheid, omdat alles bij hem onzeker en onwankelbaar was, is verdwenen en heeft plaats gemaakt voor de vrije mens, die zelfstandig heeft leren oordelen en zodoende zelfbewust aan zijn maatschappelijke taak kan gaan. Hij voelt zich nu niet meer machteloos en onbeduidend, maar weet zich een deel van het geheel, drager van het geheel, verantwoordelijk voor zijn werken. Hij weet, wat hij wil. In zichzelf vindt hij de gemeenschap terug.

Moderne democratie

Prof. Varga van de universiteit te Moskou heeft in het tijdschrift „Wereldeconomie en wereldpolitiek“, No. 7 - 8 - 1944, uitgegeven te Moskou, een artikel over Amerika gepubliceerd. Hij schrijft daarin, dat van Juni 1940 tot November 1942 de Amerikaanse staat opdrachten ter hoogte van 60 miljard dollar aan de industrie heeft gegeven. Ruim 70% van deze opdrachten viel aan slechts 100 firma's ten deel. Ook in Engeland had een krachtige concentratie van het kapitaal plaats. Dit vooral door het stilleggen van kleine bedrijven. Tot einde 1942 werden 2700 bedrijven gesloten, terwijl 5000 toestemming kregen, hun bedrijf voort te zetten. De gesloten bedrijven mochten dan echter als handelsondernemingen voortbestaan voor de verkoop van de producten der grote concerns. In Amerika werden de kleinere ondernemingen niet gesloten, doch ze moesten als filiaal voor het maken van onderdelen voor de grote werken. Ook in Engeland werd het kapitaal in steeds minder handen gebracht. De Engelse economie Beveridge heeft berekend, dat 84 1/2% van het nationale vermogen in handen van slechts 7,1% van de bevolking is. (Gegevens uit „De Waarheid“, 26 Sept.)

Verval der oude cultuur

We lezen in „De Nieuwe Dag“ van 29 September: „Het Christendom, deze geweldige geestelijke macht, verliest langzaam maar zeker terrein. Al zenden wij onze missionarissen uit naar verre streken, wij mogen niet blind blijven voor de toenemende ontkenning van Europa en voor het feit, dat ook in ons land het grootste deel der Christenen in leven en handelen, in zijn gehele mentaliteit, zich laat leiden door beginselen, die aan het Christendom volkomen vreemd zijn.“

Vooruitgang

Men kan in de kranten opmerken (al wordt er geen uitleg bij gegeven), dat de naam Koloniaal Instituut veranderd is in Indisch Instituut. Wat een vooruitgang... van etiket!

13 October 1945

Prijs 15 cent

5e Jaargang - No. 41

SPARTACUS

WEEKBLAD VAN DE COMMUNISTENBOND „SPARTACUS“

Redacteur: TJEERD WOODSTRA Adm.: Uitgeverij „De Vlam“ - Amsterdam	<i>Proletariërs aller landen, verenigt U!</i>	Adres red. en adm. Utrechtsestraat 44 Postgto 303817 ten name van Mevrouw J. C. J. Meent Reapts beiden te Amsterdam
--	---	--

De Nieuwe Partij

We voelen ons niet lekker. Het geeft niets, het te verbloemen, we voelen ons buitengewoon beroerd. En het wordt ook niet beter, als we ons tegenwoordig broodrantsoen vergelijken met dat van zes maanden geleden of ons erover verheugen, dat we weer met de tram kunnen gaan. Het gaat ons beter en toch voelen we ons erg beroerd. Waardoor komt het toch? Wij zijn niet zo onervaren, dat we geen rekening met de omstandigheden houden. Natuurlijk kan niet in enkele maanden alles in orde zijn. Ook al zaten er engelen en wijzen in de regering, dan nog zouden ze de gevolgen van een vijfjarige uitplundering niet kunnen wegtoveren. Dat weten we, niemand behoeft ons dat uit te leggen. Maar we weten nog meer: Vroeger was het ook niet zo goed. Er liepen honderdduizenden zonder werk, er waren miljoenen met werk en lage lonen, toen was er ook ontbering, ondanks de overvloed. Neen, overvloed hadden wij nooit, in verhouding tot dat, wat den mensen eigenlijk in werkelijkheid toekomt. Maar er was toch veel kleding en voedsel, er waren veel meer mogelijkheden voor ontwikkeling en ontspanning, veel meer gelegenheid tot vreugde en genot, dan de mensen zich over 't algemeen konden verschaffen, tenminste de meeste mensen, de werkenden. De behoefte aan luxe der hoogste maatschappelijke laag als maatstaf genomen (en waarom eigenlijk niet?) en het natuurlijk recht op het hoogste genot der massa's erkend, brengt het weten mee, dat de wereld nog veel te weinig produceerde. Maar beter dan nu was het vroeger toch. En wat erger is, het was beter dan het bij het voortbestaan der tegenwoordige structuur ooit weer worden kan.

Wij hebben dat al zo vaak gezegd, en we menen, dat iedereen het feitelijk weet. Dat is ook niet de reden, waarom we ons niet goed voelen. Het bekend zijn met de innerlijke tegenstellingen van het heersende sociale systeem baart ons geen zorg. Integendeel! Uit het weten dezer tegenstellingen scheppen wij wil en kracht tot strijd. De klassenstrijd tussen kapitaal en arbeid is er ook zonder ons toedoen, wij „maken“ hem niet, even zomin als onze voorlopers hem „gemaakt“ hebben. Maar er is een onderscheid tussen klassenstrijd en klassenstrijd. Dat de arbeiders hebben willen, wat de bezitters hun onthouden, is ook al klassenstrijd. Het reageren op ontrecting, het streven, de honger naar betere voeding en behuizing te stillen, is ook al klassenstrijd. Toen de handwerkers van het jonge machinietijperk de machines vernielden, was dat ook klassenstrijd. Maar de klassenstrijd, die uit het dieper inzicht in de sociale spanningen en uit de visie op een andere toekomst zijn geestelijk voedsel ontvangt, die zijn principe en zijn strijdtactiek bewust bepaalt, deze is klasse-politiek, en een bewust en wetenschappelijk reageren.

Het is een lange weg van machine-storm tot klasse-politiek, een lange en moeilijke weg. Hij voert maar zelden naar de toppen van succes, van waaruit men het beloofde land van een nieuwe maatschappij meent te zien. Meestal voert deze weg door diepten van ellende en teleurstelling en van het verraad. En dikwijls schrikt de klasse ervoor terug, deze weg van de grootste weerstand verder te gaan. Vaak capituleert ze voor de honger en het chauvinisme, vaak bukt ze zich voor alle afgodsbeelden, welker verering de heersende klasse in haar catechismus voorschrijft, voor de afgodsbeelden traditie en natie, bezit en geërfd recht. Maar de krachten der ontwikkeling drijven de klasse toch altijd weer voort. Er is geen terug, er bestaan op den duur ook geen zijwegen, geen rustpunten, en geen vrede. Iedere nieuwe generatie moet dit opnieuw leren. Weten kan men niet erven. Iedere arbeiders-generatie beleeft opnieuw en op steeds hoger plan het totaal-proces der kapitalistische productie en vernietiging. Of ze het slechts ondergaat of ook daarvan leert, ligt in laatste instantie aan haar zelf, d.w.z. aan haar mogelijkheden een overzicht te krijgen en hieruit conclusies te trekken. „Men“ kan haar hierbij niet helpen, „men“ kan haar ook niet leiden, „men“ kan niet iets voor haar veroveren en zeker niet voor haar regeren. Dat „men“ dit toch zou kunnen, was en is de fundamentele fout van alle hervormingsbewegingen, van de jonge gezellen-verenigingen tot aan de moderne sociaal-democratie met haar partij-apparaten en verkiezingsparolen. De arbeiders kunnen het niet alleen slechts zelf doen, zij kunnen het ook slechts alleen leren.

Ons wordt altijd weer gevraagd: „Wat stellen jullie je eigenlijk onder „de partij“ voor? Wat jullie je daaronder niet voorstelt, weten we nu langzamerhand. Jullie wijzen de traditionele partijen af, jullie wijzen de deelneming aan verkiezingen voor de parlementen en dergelijke af, omdat die over niets meer beslissen, wat het karakter van deze orde ook maar beroeren kan, laat staan zou kunnen veranderen. Jullie“, zo zegt men ons, „wijzen er altijd weer op, dat in de bedrijven de macht ligt en dat arbeidersmacht betekent: macht over de bedrijven en niets anders.“ Zo zegt men ons steeds weer en men wil van ons weten, wat ze eigenlijk is, de door ons gewilde proletarische partij, die voor zichzelf geen macht wil, die altijd weer tot de arbeiders zegt: „Jullie moeten het zelf doen, allen tezamen, door jullie eigen vertegenwoordigers, door de arbeiders-raden.“

Het is geen toeval, dat wij in hoofdzaak slechts negatief zeggen kunnen, wat de partij naar onze mening is, of — liever — dat wij in eerste instantie slechts zeggen kunnen, wat zij niet is. Dat is geen toeval. Want de mensen van onze tijd, dus ook de arbeiders,

denken beperkt, tussen de grenzen, die de burgerlijke wereld om hen getrokken heeft. Als ze aan maatschappelijke orde denken, ontstaat voor hen natuurlijk het beeld van talrijke bureaux, ambtenaren, bewindvoeringen, commissies, van geboden en verboden, uitgevaardigd door parlementen of regeringen, van landsgrenzen en soldaten die deze grenzen bewaken. Kortom, er rijst voor hun geestesoog het beeld van een staatsorde. Zij denken, dat er geen andere orde bestaat. En het tegendeel van deze orde is wanorde, willekeur, rechteloosheid. Zo denken zij. Zo moeten ze denken, niet omdat ze te dom zijn voor andere voorstellingen of ook maar onwillig. Neen, hun hele leven lang hebben ze niets anders van orde gezien dan dat, wat in de staat, in zijn wetten, in zijn eigendomsverhoudingen zijn uitdrukking vindt.

Alle instellingen van de moderne maatschappij beantwoorden aan de eigendomsorde, die berust op het kapitalistisch bezit en de bezitloosheid van de arbeid. Het is „natuurlijk“, dat in overgrote meerderheid van gevallen het arbeidsproduct niet hem toebehoort, die het maakte, maar hem, die er niets aan deed. Wij hebben natuurlijk tussen aanhalingstekens gezet. Maar de mensen laten de aanhalingstekens weg, zij vinden deze toestand werkelijk natuurlijk.

Hij beantwoordt aan het „eeuwige recht“, dat ze soms als onrecht, maar daarom — berustend — toch als recht ondervinden. Dat ze geregeerd worden, dat ze geleid worden, is „natuurlijk“. En wij — nogmaals moeten we iets „negatief“ zeggen — vinden dat niet „natuurlijk“. Wij vinden, dat deze toestand slechts in zoverre natuurlijk is, als ze aan de machtsverhouding van een bepaalde periode der maatschappelijke geschiedenis beantwoordt, namelijk aan de periode der heersende minderheid. En de heersende minderheid moet weg. Dat vinden wij natuurlijk. Maar men kan zich dat slechts moeilijk voorstellen, omdat de gehele geschiedenis tot nu toe een was van heerschappij van de minderheid over de meerderheid en omdat daarom iedere maatschappelijke orde tot dusver in dienst stond van de minderheid. Dat is niet alleen zo in de staat. Waar geordend wordt in deze maatschappij of in het bedrijf of in de politieke partij, in ieder maatschappelijk orgaan van dit systeem, beheerst de minderheid de meerderheid, wordt er geregeerd. Waar het gevaar bestaat, dat een besluit der meerderheid de grondslag der maatschappij, dat is de beschikking door het kapitaal over de productiemiddelen, zou kunnen veranderen of kapotbreken, stelt zich de gehele macht van het maatschappelijk systeem tussen de aldus besluitende meerderheid en de kern der orde die ons beheerst. Daarom kan geen parlement en geen volks-referendum die veranderen, laat staan opheffen. Deze verhouding is de spelregel, waaraan ze zich allen te houden hebben, alle parlementaire partijen, alle erkende vakbonden, welke vlag ze ook voeren en welke woorden ze ook mogen misbruiken.

Onze klasse heeft een lange ontwikkeling nodig om dat te begrijpen. De wetenschap, die het burgerdom haar geeft, is hiervoor in de verste verte niet toereikend. En het burgerdom geeft ons niet eens zijn gehele wetenschap, maar slechts een klein gedeelte, zoals ouders hun kinderen uit zogenaamd opvoedkundige oogmerken, vaak of méestal slechts de halve waarheid vertellen. Wij moeten onze wetenschap zelf verwerven, en ons leerboek is de geschiedenis van ons eigen leven. Ons enig leerboek. Want de geschreven leerboeken van onze meesters zijn slechts aanleiding, hulpmiddelen en het bewijs, dat wij het zelf van de grond af opnieuw leren moeten, zoals we het ook slechts alleen doen kunnen. Allen, die het hiermee eens zijn, die een stuk van onze eigen klasse-ervaring begrijpen en hun maats naast hen meedelen, die de denkgrenzen van de burgerlijke staatsorde begrijpen en over deze grenzen proberen heen te kijken, die alle afgodsbeelden der burgerlijke traditie in zichzelf kapotslaan en op hun plaats de voorstelling plaatsen van arbeidersmacht, zij allen kunnen, als ze willen, de partij der arbeidersklasse vormen. Als ze **willen**, kunnen ze de partij vormen. Maar als ze willen, als ze „ja” zeggen tot klassenstrijd en communisme, dan spreken ze meteen uit een levenslang zich afkeren van macht over anderen, van vrede met de heersende klasse, van discipline tegenover misbruikte symbolen en verkrachte begrippen.

Wij voelen ons niet lekker, wij voelen ons zelfs zeer beroerd. In Parijs hebben de vertegenwoordigers der vakverbonden uit bijna alle landen de oorlog verklaard aan de zelfstandige bewegingen der arbeidersklasse, en dat op een ogenblik, waarin de partijen van de derde wereldoorlog in Londen de nieuwe frontlijnen vastgesteld hebben. Het gaat vlugger dan we dachten. De „geruststellende” communiqué's bewijzen het. De arbeidersklasse krijgt geen adempauze. Zij moet nu handelen, morgen kan het weer te laat zijn.

De Londense DIWERO-

Arbeiders zijn in actie gekomen. Met de invoering van de wintertijd zou hun werktijd verkort worden en de regering, geholpen door de vakbondsleiders, wisten niet beter te doen, dan dit op de lonen der arbeiders te verhalen. Zij moesten maer van minder loon zien rond te komen.

50.000 bouwvakarbeiders verzamelden zich op de afgesproken plaatsen en marcheerden, onder leiding van hun gekozen vertrouwensmannen, in hun werkkleding op naar het ministerie van Gezondheid (waaronder de wederopbouw ressorteert) om den minister hun eisen te overhandigen. De „arbeiders”-minister weigerde de afgevaardigden te woord te staan. Het gehele getal getal Diwero-arbeiders, dat die dag de arbeid neerlegde, is volgens de kranten 100.000 man. Op 5 verschillende plaatsen in Londen werden massa-vergaderingen gehouden.

Deze demonstratie is voor de arbeiders het middel, om de gehele arbeidersbevolking op de hoogte te brengen met de toestand in hun bedrijf en hen op te wekken, hun actie te steunen. Borden werden meedragen, waarop stond: „Wij marcheren vandaag voor Uw en onze toekomst”. Voorop ging een witte doodkist waarop stond: „Hij probeerde van zijn weekloon in 't leven te blijven!”

Besloten werd, de actie uit alle macht voort te zetten en desnoods het gehele bouwvak plat te leggen. Terwijl de topleidingen der vakbonden de arbeiders in de rug aanvalen, door vage publicaties: dat de arbeiders het nog zo slecht niet hebben en gratis van en naar hun werk worden vervoerd, enz., hebben verscheidene lagere functionarissen zich bij de arbeiders aangesloten.

De arbeiders in Engeland krijgen praktische lessen wat een zogenaamde arbeiders-regering betekent. Maar zij geven ook een les terug: actie en eenheid, van onderop, in het bedrijf!

Noem het kind maar bij de naam.

In „Door het Volk — Voor het Volk” No. 7 lezen we: „In de huidige internationale politiek is het begrip „edelmoeidig” onbekend; bij alles gaat het om materiële macht, alle idealistische camouflage ten spijt. „Macht” is „recht” en te dien opzichte is de houding van alle staten gelijk”.

ONGERUSTE WERELD OVER MORAAAL

De wereld wil bedrogen zijn, zegt men en als het waar is, kan de wereld niet klagen, dat er in dat opzicht niet in haar behoefte wordt voorzien. De grote gebeurtenissen van de afgelopen week zijn wel geschikt om „de wereld,” dat zijn een slordige 2000 miljoen mensen, ongerust te maken over wat haar boven het hoofd hangt. Ondanks de pogingen der officiële voorlichters en der officieuze mooiweer-profeten, is „het masale gefluister over een komende oorlog,” wat Dr. Jan Romein vier maanden geleden constateerde en probeerde weg te lachen en te „redeneren,” veel sterker geworden.

Het einde van de Londense conferentie toont, dat de tegenstellingen tussen de vijf grootmachten zich niet lieten overbruggen. Elke grootmacht is er op uit, zich de gebieden te verschaffen (en het mensenmateriaal dat er bij hoort) voor herstel en vergroting van haar winstproductie en van haar oorlogspotentieel. Uitbuitingsgebieden en strategische bases, daarover gaan de conferenties en daardoor mislukken ze. Maar men zal deze waarheid in de wereldpers slechts sporadisch uitgesproken vinden en zo het al gebeurt, vermengd en vermold met allerlei ideologische drogreden en verontwaardiging tegen de schavuiten die hetzelfde willen hebben als de eigen heersers.

Er is bijna geen bericht uit het buitenland of het heeft met deze grote tegenstellingen direct of zijdelings te maken. Al staat er niets van in het bericht zelf. President Truman grijpt in in het conflict tussen arbeiders en ondernemers in de Amerikaanse olie-industrie en verklaart erbij, dat het is, om de olievoorziening voor het leger niet in gevaar te brengen, en dat „belangrijke militaire operaties” in gevaar gebracht werden.

En in het omstreden gebied van de Middellandse Zee, waar de Engelse, Amerikaanse en Russische belangen botsen, komt Amerika met een crediet van 450 miljoen dollar voor Italië. Dat betekent Amerikaanse olie in de lampen en geen Russische, Amerikaanse machines op de vliegvelden en geen Russische, het betekent, dat dit gedeelte van het front tegen het Oosten gericht is, en niet tegen het Westen. De Italiaanse jonge arbeiders die in de volgende wereldoorlog sneuvelen, kennen nu tenminste een gedeelte van de kooprijks die voor hen betaald is, dat wil zeggen, dat zij de tijd vóór het sneuvelen zullen moeten gebruiken om er zoveel mogelijk van terug te betalen.

Koning Peter van Joego-Slavië is, volgens eigen verklaring (of volgens diegenen die hem die verklaring hebben laten afleggen) bezig Amerikaanse en Engelse hulp te verwerven voor zijn terugkeer naar „zijn” land. Zoals in het bericht er staat, komt het van 'n jongen van 21 jaar. Maar maarschalk Tito en de Maarschalk achter de maarschalk kunnen het zich voor gezegd houden, dat er een pretendent is, die bij voorkomende gelegenheid „dienst” kan doen. 't Is niet de eerste en niet de enige koning, die Bevin ter beschikking staat om in de lijn van Churchill's buitenlandse politiek voort te gaan. En is dat geen vooruitgang. Imperialistische politiek, waarin een socialist koningen gebruikt, inplaats van, zoals vroeger, toen koningen van socialistten gebruik maakten? Een duidelijke stap naar het socialisme, (die tot nog toe aan de aandacht van „Het Vrije Volk” ontsnapt schijnt.)

De Engelse regering houdt nog 4 miljoen soldaten onder de wapens en het regent protest, want hun is demobilisatie beloofd. Nu heeft de socialistische minister, ook al in lijn van de Churchillse politiek, de ongelukkige

vondst gedaan, van te zeggen, dat het door gebrek aan transportmiddelen niet ging. En dat tegen soldaten die, zoals in Italië, hun tijd verdienen met „spitting and polishing our cars,” met „spugen en onze wagens poetsen,” duizenden en duizenden wagens van een gemotoriseerd leger. De niet-gedemobiliseerde soldaat in de kampen in Engeland zelf hoort zo'n ministerieel-socialistische uitvlucht ook en biedt aan, op eigen benen naar huis te gaan, maar hij mag niet en wordt met marsen en lichaams oefeningen bezig gehouden. De minister wil de demobilisatie zo goed doen, dat hij het helemaal niet doet. Niet of zeer langzaam demobiliseren — en daarbij een mislukte conferentie: heeft dat iets met elkaar te maken?

Hongaarse dagbladsn publiceren vreemde berichten uit de Hongaarse militaire kampen in de Amerikaanse zones in Oostenrijk en Zuid-Beieren. De Hongaarse aarts-Nazi, graaf Alexander Festetich, doet daar dienst als verbindings-officier en in het kamp Welzenegg worden „politieke vonnissen” geveld op zijn aanwijzingen. De Hongaarse oorlogsmisdadigers genieten daar vrijheid van beweging en zelfs invloed. De St. Ladislav Divisie, bekend als de Hongaarse S.S., aangevuld met officieren en journalisten van de Pijlkruisen, is toegestaan in het kamp Tainach-Stein een nieuwsblad uit te geven, dat de Hongaarse soldaten adviseert, hoe ze de Nazi-geest kunnen overeind houden bij hun terugkeer in Hongarije. Een Hongaarse musicus, oorlogsmisdadiger door zijn aanbrengen van anti-fascisten en Joden, geniet allerlei vrijheden en voorrechten. Vanwege de liefde der Amerikanen en Engelsen voor de muziek?, vraagt The New Statesman and Nation, waaraan wij dit laatste ontleen.

En in Saar- en Rijnland maakt generaal De Gaulle een rondtocht, drukte de handen van vele Duitsers en sprak met hen in het Duits. Hij sprak de bevolking van Saarbrücken toe en zeide: „Wij staan aan uw kant. Als Westelingen moeten wij ondanks alles wat tussen ons gebeurd is, voortaan samenwerken en tot wederzijds begrip komen.”

Men kan zulke dingen verklaren als een uiting van vergevingsgezindheid en tolerantie. Men kan het ook, in verband met de nieuwe fronten die zich aftekenen in de wereld, zien als een manier om zich bevolkings-steunpunten te verschaffen voor de komende dag. We hebben uit de feiten van de laatste dagen een paar genomen. Misschien niet eens de voornaamste, in elk geval niet de enige, die aanduiden waarheen de stroom gaat: Naar de Derde Wereldoorlog.

Stakingen in Engeland

In Manchester, Grimsby, Immingham, Sunderland, West-Hartlepool, Preston, Hull en aan de Mersey zijn de havenarbeiders in staking gegaan. De actie begon in Birkenhead, zogenaamd „wild” en werd onder eigen gekozen leiding naar bovengenoemde havens uitgebreid. Er is grote verbittering over de houding van Vakbondsleiding en haven-autoriteiten. De minister heeft een verklaring afgelegd; 't zelfde als wat Drees in „Het Vrije Volk” hier bij de havenstaking verteld hebben.

De zogenaamde communistische partij wil weer van twee walletjes eten, ze publiceert wel de arbeiders-eisen, maar bezweert de arbeiders de vakbonzen niet aan te vallen en de actie te beëindigen.

Te Brentford zijn 1500 man in sit-down staking gegaan in een instrumenten-fabriek. Dezelfde middag legden in een andere fabriek ook nog eens 1500 man het werk neer, om de achterstallige beloften der directie uitgevoerd te krijgen.

In het vorige nummer van „Spartacus” drukten we de kritiek af van verschillende lezers, zoals die op onze artikelen over de „sexuele vrijmoedigheid” in de nummers 36, 37 en 38 werd geïfend. De kritiek brengt de discussie echter feitelijk op een veel breder terrein over, n.l. op het terrein van de moraal-in het algemeen, waarvan de sexuele moraal natuurlijk slechts een klein deel is. Voor we het eigenlijke onderwerp kunnen aansnijden, moeten we eerst een paar misverstanden uit de weg ruimen. Onze lezer J.B. is verontwaardigd, dat we de sexuele vrijmoedigheid eenvoudig bij de tegenwoordige geestelijke inventaris van de mensen willen inboeken. Hij zegt daaromtrent: „Wat een opvatting! De Duitse jeugd heeft het recht op sadistische mensenkwellen veroverd. Wilt u dit ook inboeken bij de inventaris? En als we straks nog verder afzakken en de jeugd veroverd zich het recht, te roven en te moorden, moeten wij er dan ook in berusten? Neen immers!”

Het komt ons voor, dat J.B. zich geen juiste voorstelling maakt over de betekenis en het doel van wat we inventarisatie noemden. Toch stond in ons artikel duidelijk, dat we het verschijnsel hebben in te boeken, ongeacht, of we het er mee eens zijn of niet, ongeacht, of we het als een vooruitgang of een achteruitgang beschouwen. Inventarisatie betekent niet, dat we er in moeten berusten, maar dat we het als gegeven feit erkennen en er ons dus naar richten. Deze inventarisatie is dikwijls opzichzelf al moeielijk genoeg, wat al direct blijkt uit de volgende zinsnede van J.B. zelf, waar hij over de Duitse jeugd spreekt. Dat de Duitse jeugd het recht op sadistische mensenkwellen veroverd zou hebben, boeken we niet in de geestelijke inventaris, omdat wij weigeren de miljoenen van de Duitse jeugd verantwoordelijk te stellen voor de beestachtigheden in de concentratiekampen. Deze sadistische mensenkwellen wensen we wel in te boeken voor afzonderlijke personen en mis-schienen groepen. J.B. zal er toch ook niet aan denken het hele Engelse en Amerikaanse volk verantwoordelijk te stellen voor het beestachtige gebruik van atoombommen? Ook dit wensen we alleen te inventariseren voor zeer bepaalde groepen. En als de jeugd in de toekomst tot moorden en roven over zou gaan, dan boeken we dat inderdaad wel in. Het gaat immers helemaal niet om of we het er mee eens zijn? Zo boeken we bijv. ook de tegenwoordige godsdiensten bij de geestelijke inventaris in, hoewel velen in de godsdiensten slechts een meer moderne voortzetting zien van primitief-animistische voorstellingen, en voortzetting van de primitieve geestverering der in de cultuur achtergebleven volken. Maar de godsdiensten zijn er ontegenzeggelijk en dus worden ze ingeboekt. Dat is de enige manier om 't worden en geworden van geestelijke stromingen te begrijpen.

Verder moeten we wijzen op een misverstand bij het „Noordbrabants Dagblad.” Het blad zegt: „Voor de „Spartacus”-leden moge de moraal niet meer betekenen dan een samenspel van door de mensen overeengekomen conventie's, die door de mensen dus ook naar believen veranderd kunnen worden . . .” Maar dat is onze opvatting volstrekt niet. De mensen kunnen de moraal-regels niet „naar believen” instellen of veranderen. De kerken schijnen echter te denken, dat dit wel kan, gezien hun missiewerkzaamheid onder de zwartjes. Onze opvatting is, dat de moraalregels uit de mensengemeenschap opgroeien, ongeacht, of ze dat „believen” of niet. Daarom kunnen we ze niet zo maar wijzigen. Propaganda voor of tegen bepaalde zedelijke normen kan de

praktische moraalvorming, zoals die zich in het werkelijke leven voltrekt, alleen remmen of versnellen. Zo is alle kerkelijke propaganda niet in staat geweest, de oude christelijke moraal te handhaven. „De Nieuwe Dag” van 29 Sept. stelt dit uitdrukkelijk vast en ook „Trouw” heeft er meermalen over geklaagd. Zo schrijft „De Nieuwe Dag”:

„Het Christendom, deze geweldige geestelijke macht, verliest langzaam maar zeker terrein. Al zenden wij onze missionarissen naar verre streken, we mogen niet blind blijven voor de toenemende ontkenning van Europa en voor het feit, dat ook in ons land het grootste deel der christenen in leven en handelen, in zijn gehele mentaliteit, zich laat leiden door beginselen, die aan het christendom volkomen vreemd zijn.”

Ten slotte een enkel woord over „heilige natuurwetten,” waarvan J.B. spreekt. Hier ligt werkelijk een diepgaand verschil in opvatting. Naar onze opvatting zijn natuurwetten niet anders dan menselijke scheppingen. Dat wil zeggen, dat de mensen de verschijnselen, die ze telkens opnieuw waarnemen, vastleggen in een algemene regel, die ze dan een „wet” noemen. Vandaar dan ook, dat ze hun „wetten” telkens veranderen, als ze nieuwe verschijnselen in de gezichtskring brengen, of oude verschijnselen op nieuwe wijze in verband brengen. De laatste 30 jaar hebben juist op het gebied van wat natuurwetten eigenlijk zijn, veel klaarheid gebracht. En de hele natuurkunde is dan ook een aaneenschakeling van telkens veranderende natuurwetten. Niet de natuur verandert, maar wel de algemene regels, waarnaar we de verschijnselen groeperen. Naar onze mening zit er aan natuurwetten dus niets „heiligs.” En vooral als men dan natuurwetten op de mensen wil toepassen, komt er nog een bijzondere noot bij. Zo zou men b.v. de uitoefening van de geslachtsdaad het voldoen aan een natuurwet kunnen noemen, zo goed als het eten of drinken. Beide zijn voorwaarden voor het voortbestaan van het menselijk geslacht. En als zodanig vallen beide buiten zedelijke beoordeling. Maar wel wat binnen de zedelijke beoordeling de wijze, waarop de functie wordt vervuld. En voor de geslachtsdaad valt dan binnen de zedelijke beoordeling, wat er met de kinderen gebeurt. En op dit punt zien we bij de verschillende volken zeer grote verschillen, al naar de „zeden” van het volk. Wie deze verschillen nader onderzoekt, bemerkt dan, dat ze verband houden met de vorm van maatschappelijk samenleven, zoals dat om het arbeidsproces is gegroepeerd. Dat wil zeggen, dat het sexuele leven in de behoeften van het maatschappelijk arbeidsproces zijn regeling vindt. Zo dat we helemaal niet met natuurwetten te maken hebben, maar met maatschappelijke regelingen.

Het is onze overtuiging, dat het sociale karakter van de mens tegenwoordig algemeen ver onderschat wordt. Zodoende moet men ook wel, dat we meer terug moeten naar „het natuurlijke leven van den mens.” Men vraagt zich af, wat dat eigenlijk is. De mens is van huis uit een sociaal wezen, hij kan alleen in gemeenschap leven. En voor gemeenschappen gelden geen natuurwetten, maar sociale, zij het op een lage of een hoge trap van cultuur. Bij de mens te spreken van „een natuurlijk leven” mist iedere zin.

Ten slotte moeten we onze aandacht geven aan een zeer wezenlijk verschilpunt, dat door beide critici op de voorgrond gebracht is. Dat is de onveranderlijkheid van de moraal, gegrondvest op de christelijke leer. Het lijkt ons niet de sterkste argumentatie voor hun stelling. Naar onze mening staat de onveranderlijkheid van de moraal, als men die dan bewijzen wil, veel sterker op de grondslagen van Kant, die de moraal niet uit de godsdienst, maar omgekeerd de godsdienst uit de moraal afleidt. Hij krijgt daarmee de voorsprong, dat hij daarmee meteen een verklaring krijgt voor de zeer sterke morele

regels, zoals die onder „wilde” volkstemmen heersen, terwijl deze stammen nog niet aan een eigenlijke godsdienst toe zijn.

Niettemin: ook de opvattingen van Kant over de moraal kunnen ons in de tegenwoordige tijd niet meer bevredigen. En dat zit juist in de onveranderlijke geboden en verboden. Na Kant is een grote omwenteling in nagenoeg alle takken van wetenschappen ingetreden, doordat men oog kreeg voor geleidelijke groei en ontwikkeling. „Alles wat is, kan slechts vanuit zijn ontstaan en groei begrepen worden.” En juist de ontwikkeling der volkenkunde heeft doen zien, dat de moraal hierop geen uitzondering maakt. We hebben gezien, hoe de morele regels bij vele volken verschilt en hoe ze bij eenzelfde volk veranderen. Dat is geen socialistische ontdekking, want reeds de Engelse filosoof Bacon maakte de zedeeler reeds tot ervarings-wetenschap. En Nietsche, die nu zeker ook niet graag tot de socialisten gerekend wenst te worden, stelde reeds vast, dat er in eenzelfde maatschappij een dubbele moraal kan bestaan: een voor de heersenden en een voor de overheersten. De socialistische wetenschap heeft de leer van de veranderlijkheid echter verrijkt met het bloodleggen van de drijvende krachten in de moraal. Voor de tegenwoordige tijd komt dan de totaliteits-psychologie nog een ongewilde verklaring voor de veranderlijkheid in het algemeen en voor de dubbele moraal in het bijzonder leveren.

Men kan zich afvragen, hoe het mogelijk is, dat de opvatting van een eeuwige, onveranderlijke moraal zich nog steeds kan handhaven ondanks de onderzoeken in de afgelopen 100 jaar op dit gebied. Natuurlijk kan men hier wijzen op de macht der traditie. Maar deze taaiheid heeft toch een veel diepere grond. En deze ligt hierin, dat er ondanks alle veranderingen en verschillen, inderdaad ook kenmerken zijn, die zich door alle tijden heen voordoen, zij het ook in telkens andere vorm. We wezen er reeds op: de mens is vóór alles een sociaal wezen. Hij kan niet alleen leven. Maar zijn werkgemeenschap moet een samenhangende eenheid zijn, waarbij de moraal de kit der samenleving is. De leden moeten op elkaar kunnen rekenen, anders valt de gemeenschap uiteen en zijn de afzonderlijke leden ten ondergang gedoemd. Verschillende vormen van gemeenschapsgevoelens moeten daarom in iedere gemeenschap, in alle tijden, voorkomen. Trouw en vertrouwen, het achterstellen van persoonlijk belang bij gemeenschapsbelang, onderlinge hulp en vele andere sociale deugden zijn onontbeerlijk voor iedere gemeenschap.

De moeilijkheid ontstaat echter, wanneer de maatschappij geen eigenlijke gemeenschap is, maar in verschillende belangengroepen uiteenvalt, zoals dat in een klassenmaatschappij het geval is. Dan worden b.v. gehoorzaamheid, vlijt, nauwgezette plichtsbetrachting wel tot deugden voor de arbeidende bevolking verklaard, maar de bezittende klasse heeft zelf andere deugden, zoals stoutmoedigheid, onderling bedrog, dat onder de naam van slimheid wordt ondergebracht, machtsontplooiing tegenover de mindere, wat veelal wordt ondergebracht onder de naam van „goed-kunnen-omgaan-met-personeel”. Voor de maatschappelijke laag, die de beroepsficties voortbrengt, is dapperheid een deugd, welke voor de kringen, waaruit de bankiers voortkomen, echter weer zinloos is.

Zo ontstaat binnen de gespecialiseerde klassenmaatschappij een rijkdom van zedelijke normen, die echter alleen geldigheid hebben voor de kring, waarbinnen ze effectief kunnen werken. Gehoorzaamheid, vlijt, nauwgezette plichtsbetrachting werken voor de arbeidende bevolking alleen effectief, zolang ze geen kans ziet, haar eigen maatschappelijke positie om te wendelen. Het niet aanvaarden van deze deugden zou dan alleen tot eigen ondergang voeren. Maar zodra de arbeidende bevolking kans ziet, tot eigen machtsontwikkeling te komen, dan worden de vroegere deugden voor haar tot ondeugden. Niet de gehoorzaamheid, maar de opstandigheid wordt deugd. Niet de onvoorwaardelijke vlijt is dan deugd, maar de voorwaardelijke: ze verbindt haar vlijt aan bepaalde voorwaarden. Dapperheid, die eerst geen zin had, wordt nu eerste deugd, omdat ze effectief kan werken. Als deze toestand van wat we noemen „klassebewustwording” intreedt, treedt de maatschappij in een tijdperk van sociale omvorming, waarin de werkende bevolking in en door de strijd zichzelf toerust met nieuwe morele eigenschappen van sterke gemeenschapsgevoelens.

Wat op het ogenblik vrijwel over de hele wereld binnen de werkende bevolking gekomen is en wat de bezittende klasse „arbeidsschuheid” noemt, is feitelijk het verloren raken van de oude deugden van onvoorwaardelijke vlijt en gehoorzaamheid. Het respect voor de bezittende klasse is sterk gedaald, doordat deze klasse in de oorlog zelf alle oude waarden overboord gooide. Respect voor andermans eigendom, andermans leven, andermans vrijheid, min-nigheid, werd door de bezittende klasse geen ogenblik erkend, waar het om haar belangen ging. Mate-loze verspilling en verwoesting was het beeld, dat het maatschappelijk beheer door de bezittende klasse te zien gaf. Maar daarmee loste ze tegelijk de lijn op, die haar maatschappij bijeen hield. Daarmee ver-keert de hele samenleving in een toestand van wan-kelbaar evenwicht. Nu gaat een strijd ontbranden. (Volg op pagina 7, 2e kolom)

Woorden van een Onnozele (II)

Ik zit eigenlijk in een moeilijk parket. Ik voelde me zo'n beetje de ontdekker van de onnozelheid; niet de uitvinder, want ik heb er de geschiedenis op nagekeken en het schijnt dat die menselijke eigenschap al lang bestaat. Maar dan toch de ontdekker; de ontdekker namelijk van de heilzame en onontbeerlijke rol die de onnozelheid in de menselijke samenleving speelt.

En nu is de moeilijkheid, dat ik de vorige week een beetje haastig geweest ben. Ik heb toen gezegd: „Hoe meer onnozelheid, hoe beter!“, of woorden van gelijke strekking, zoals ze in de dagvaardingen zeggen. De zaak is, dat ik beter nog een week had kunnen wachten met het verkondigen van m'n wijsheid. Vroegere brengrers van nieuwe ideeën hebben er altijd heel lang over gedaan, voor zo'n nieuwe idee bij hen rijp was. B.v. de mensen die nu zo overtuigend de idee verkondigen van de „gelijkberechtiging van Indonesië“, hebben er een hele tijd over gedaan voor ze hun moeizaam verkregen overtuiging publiceerden. Soms gingen ze daarbij zelfs zo ver, dat ze de indruk gaven van iets precies tegenovergesteld te willen, door met heimwee te spreken van „de dagen van Coen en de Ruyter“, dagen waarin de prijs van bruine muskaatnoten heel wat hoger genoteerd stond dan de prijs van het leven van bruine mensen. En het bezwaar van dat lange wachten met een idee is, dat je de kans hebt dat de mensen die je daarmee wilt beënnadigen, intussen zelf al op die idee gekomen zijn en er van jouw kant allerlei eigenbaat achter zoeken.

Daarom heb ik niet lang gewacht, maar meteen m'n onnozelheids-ontdekking wereldkundig gemaakt. Een beetje haastig, zoals ik zei, want ik heb deze week gemerkt, dat er nog veel meer onnozelheid is tussen hemel en aarde, dan ik wist.

Ik ben namelijk tot de ontdekking gekomen, dat er twee soorten onnozelheid zijn. En om die verdere ontdekking den lezers duidelijk te maken, moet ik er weer de vijf diplomaten van Londen bijhalen. Ik heb ze de vorige week aardig in de hoogte gestoken en die feesten ook die ze elkaar gaven en ik blijf erbij, dat het de room van de room is: Een communist, 'n socialist en drie democraten en je weet, hoe het met democraten is, soms zijn ze in hun hart al socialist, we hebben ze hier ook. Maar nu hebben ze ondertussen ruzie gekregen, en volgens de Engelse kranten niet zo zuinig: Bevin moet Molotov verweten hebben, dat hij er Hitler-methoden op na hield en Molotov wou op stel en sprong vertrekken als Bevin niet zei, dat hij 't niet meende en Bevin deed dat en Molotov geloofde hem gelukkig; en de Franse minister moet buitengewoon opgewonden geweest zijn en zo al meer.

Niet dat ik ruzie op zichzelf zo erg vindt, grote mannen is niets menselijks vreemd (ik heb je geloof ik al verteld van die feesten), maar ze hadden het niet aan 't publiek moeten laten merken. Dat is slecht voor de onnozelheid. Dan gaat het publiek zich bemoeien met de oorzaken van zo'n ruzie: „Ik die kolonie!“, „Nee, ik die kolonie!“, en 't eind van 't liedje is, dat het publiek op de gedachte komt, dat de mensen in die koloniën die koloniën zelf moeten hebben en waar blijf je dan met je socialisme en communisme en democratie en diplomatie en generalissimi? (Mag je zo'n woord eigenlijk wel in 't meervoud gebruiken? Er is toch eigenlijk maar één.)

Daar zat ik dus met m'n belagde onnozelheid en ik kon moeilijk tegen die ministers zeggen: Wees toch wijzer! Want mijn overtuiging was juist, dat onnozelheid het middel voor alles is, en niet de wijsheid. En bovendien stond m'n overtuiging al in de krant en

dan kun je die niet ineens weer veranderen, dat maakt een beroerde indruk, zoals laatst, toen de leiding van de C.P.N. zwart op wit overtuigd was, dat de C.P.N. niet terug mocht komen, en een week of wat later dat ze wel terug moest komen. Ze moeten nog altijd uitleggen hoe dat met elkaar te rijmen is en je zult zien, dat het dan weer gaat op kosten van de onnozelheid.

Maar om nu weer op die diplomaten terug te komen, aan hen heb ik mijn ontdekking te danken, dat er twee soorten onnozelheid zijn. Want ik las, dat een Franse krant die heren verweet, dat ze niet genoeg fantasie hadden. Dat was het woord, dat ik nodig had, dat was de onnozelheid die ik zocht. En ineens was mij alles duidelijk. Er zijn twee soorten onnozelheid! Een onnozelheid die bestaat, en een onnozelheid die niet bestaat. Dat klinkt eerst wel een beetje gek, maar ik kan het gemakkelijk uitleggen. Als ik niet onnozel ben, maar ik doe onnozel, kijk, die onnozelheid bedoel ik! Fantasie! Hogere onnozelheid!

Die naam „fantasie“ is niet goed. De Waarheid van Donderdag 4 October, een dag na de mislukking van Londen, had een artikel met een vette kop: „Vertrouwen In Toekomst Der Grote Vijf Ongeschoot“. Zo'n schrijver zou ik dan een fantaseer noemen, en dat wil ik niet. Hij doet een wanhopige poging om de Lagere Onnozelheid op peil te houden, maar wat geeft de Hogere Onnozelheid van een krant, als de Grote Vijf hun vuile was voor iedere lagere onnozele te kijk hangen en hem zodoende ongerust maken? Maar 't is wel een mooi voorbeeld van Hogere Onnozelheid (H.O.). Dat Waarheids-artikel bedoel ik.

Men moet er natuurlijk wel aan denken, de beide soorten niet te verwarren. Als een diplomaat b.v. niet helemaal vrij is van de gewone, de Lagere Onnozelheid (L.O.), dan kan het hem gebeuren, dat hij het slachtoffer wordt van de H.O. van zijn collega's en dan moet hij later terugkrabbelen. Dat schijnt Molotov de eerste dagen in Londen gebeurd te zijn, maar een telegram uit Moscou heeft hem (volgens de kranten) weer in 't goede spoor gebracht en de Fransen noemen hem nu al een klassieke diplomaat (vanwege zijn

Er is, zo schrijft het Handelsblad, rumoer om Indië. Het zou beter geweest zijn te schrijven rumoer in Indië. Maar ook hiermede, zouden we de bewegingen, die op het moment in Indië aan de gang zijn, slecht typeren. Het is niet slechts rumoer. Hier zijn ernstige pogingen van grote bevolkingsgroepen, zich te bevrijden van het Nederlands imperialisme.

In deze strijd komen de namen Soekarno en Mohammed Hatta naar voren. Beide personen zijn voor ons geen onbekende figuren. Zij zijn, vooral na de opstand van December 1926 en Januari 1927, middelpunt geweest van het actief verzet.

Er wordt over Soekarno en Hatta in de burgerlijke pers veel geschreven. Vooral over Soekarno, want hij is de gevaarlijkste, hij is de agitator. Wij willen hier ook over Soekarno en Hatta schrijven. Wij zullen echter geen levensbeschrijving van hen geven. Wij willen beide personen voor onze lezers laten optreden, zoals zij toentertijd voor de Nederlandse en Nederland-Indische rechter stonden. Wij zullen daarbij niet onze indrukken weergeven, maar het woord geven aan Petrus Blumberger, oud-Nederlands-Indisch bestuursambtenaar, burgerlijk geschiedschrijver van de nationalistische beweging.

„Op het voetstap van de communisten streefden zowel de promotor en leider, Ir. Soekarno, als zijn partijgenoten — o.w. oud-leden der Perhimpoenan Indonesia — naar aankweking bij de be-

stijve rug) en vergelijken hem met Poincaré, die, zoals de ouderen onder ons weten, bij een vroeger gelegenheid de onnozele wereld de vrede verzekerd heeft.

Een ontsparing van zo'n diplomaat heeft niet zulke erge gevolgen, want zoals gezegd, kan een telegram van een Allerhoogste Onnozele dat wel weer in orde brengen. (Hoewel het voor den man in kwestie soms onaangename gevolgen kan hebben. Hogere Onnozelen vangen veel wind en er hebben al heel wat Volkscommissarissen zich gedwongen gezien te bekennen, en De Waarheid mag wel oppassen, want het is tegenwoordig in die krant maar Molotov vóór en Molotov ná en de naam van Stalin zie je tegenwoordig lang zoveel niet meer en als ze daar, die redactie soms denken dat dat niet nageteld wordt, dan hebben ze 't mis. En in elk geval, wat een gemier als zo'n Molotov dezelfde weg op zou gaan als Zinovjev, Kamenev, Bocharin, Jagoda, enz., enz., en je moet dat dan de lagere onnozelen allemaal gaan uitleggen. Want daar heb je erbij die ouwe kranten bewaren, (wat verboden moest worden, het brengt de onnozelheid in gevaar.)

Maar als een lagere onnozele uit de lijn raakt, is het veel erger. Ik bedoel, als een lagere onnozele zijn onnozelheid verliest en dat niet weet aan te vullen met H.O. Sommigen kunnen dat en de volksmond zegt dan wel, dat zo iemand naar boven gevallen is, maar op zulke praatjes moet men niet letten. Maar de meesten kunnen het niet en ze worden een bron van besmetting voor hun omgeving. Terwijl een gewone onnozele zijn sigaret, zijn scheutje azijn, zijn schepje witte suiker (suiker op de bon, bedoel ik), zijn snufje zout, en dergelijke geniet zonder er iets bij te denken, verandert dat meteen, als hij zijn onnozelheid kwijt is. Hij denkt, dat op dat beetje nog een heleboel belasting drukt (natuurlijk drukt daar een hoop belasting op, wie moet anders de H. O. betalen?), het valt hem op, dat zijn schoenen lek en die van de H.O. heel zijn, hij bekijkt een H.O. als iemand die zijn hemd aan heeft en van zijn arbeid leeft. En hij gunt het hem niet en praat er met anderen over die ook hun onnozelheid verliezen, een massaal verlies van onnozelheid wat heel gevaarlijk is en het is al voorgekomen, dat er op die manier een grote sterfte ontstond onder de Hogere Onnozelen.

SOEKARNO HATTA

volking van een revolutionair sentiment. Voortdurend werden het „imperialisme en het „kapitalisme“ als de grote vijandelijke machten voorgesteld, waartegen alle volkskrachten gemobiliseerd moesten worden om tot de vrijheid te raken. De rode vlag met hamer en sikkel was thans vervangen door een rood-wit vaandel, met de kop van den Banteng (den wilden buffel), als symbool van onontbrekende kracht. Als een vloedgolf breidde de beweging zich uit. Het ledental der partij groeide tot 10.000. In een reeks van openbare vergaderingen en congressen werd op agressieve wijze en in opruiende geest een uiteenzetting gegeven van de revolutionair-nationalistische beginselen, alsmede van het streven door georganiseerde massa-actie het Nederlands bestuur weg te vagen en te vervangen door een republikeinse, anti-kapitalistische regeringsvorm op nationale grondslag. Ondanks herhaalde waarschuwingen werd de agitatorische propaganda voortgezet, zodat de Indische regering wel moest ingrijpen. Op 29 December 1929 werden huiszoekingen verricht bij de partijleiders en propagandisten. Een 4-tal hunner, o.w. Ir. Soekarno, werd strafrechtelijk vervolgd en tot vrijheidsstraf veroordeeld wegens het deelnemen aan een vereniging, die als oogmerk heeft het plegen van misdrijven, alsmede het zich opzettelijk uiten in woorden, waarin versterking der openbare orde en omverwerping van het in Nederlands-Indië gevestigd gezag wordt aangeprezen.

En uit het vonnis van de Landraad te Batavia, waarvoor Soekarno en anderen te-

RADEN-GEZINDHEID

De lezers van ons blad hebben reeds vaak (mondeling en door brieven) te kennen gegeven, dat ze in ons blad iets geheel anders vinden, dan in welk ander blad ook en dat ze het daarom graag lezen.

Het is niet bij zulke sympathie-betuigingen gebleven. De noodzaak is gevoeld en wij van de Spartacusbond zijn daar graag aan tegemoet gekomen, om Verenigingen van Spartacusvrienden in het leven te roepen. Er hebben reeds een hele reeks van discussie-bijeenkomsten van de V.S.V. plaatsgevonden en men is nu zo ver, dat de opbouw van de organisatie der V.S.V. haar beslag zal krijgen.

Daarmee is een beweging begonnen, die een ruim arbeidsveld voor zich heeft, en waarin grote mogelijkheden zitten. Het loont niet alleen de moeite, we vinden het zelfs noodzakelijk, deze beweging in een ruimer bestek te plaatsen dan ze zich bij haar begin al voordoet.

Als de Spartacus-vrienden ons mondeling of per brief sympathie betuigen en zich aansluiten om de gedachten die Spartacus voorstaat, te helpen verspreiden, dan komt dat omdat ze in Spartacus een gezindheid vinden, die hun beter lijkt dan welke andere politieke richting ook.

Vragen wij: Waarom beter?, dan krijgen we tot antwoord wat ieder op zijn beurt zo meent en vindt. De sympathie draagt nog niet een principieel karakter, maar ze moet het worden.

Wij van de Spartacusbond weten heel goed, waarom er sympathie met onze propaganda groeit. Wij propageren bewust 'n gezindheid, zonder welke de grote massa van de bevolking niet kan leven. De materieel en geestelijk verdrukten — dat is de overgrote meerderheid der bevolking — zoeken steeds weer een weg om onder de druk vandaan te komen. Ze kunnen zonder strijd en verzet niet leven, en al worden ze terneer geslagen, de hoop op een leven in vrijheid, beter nog, de overtuiging, dat de bevrijding komen moet door eigen strijd en verzet, geeft hun kracht om voort te gaan.

Spartacus is de propagandist van de strijd der verdrukten, zoals die in deze tijd alleen nog kan worden gevoerd. Het vaandel van de klassenstrijd hooghouden, waar de meeste dragers van vroeger het hebben neergelegd, dat doet Spartacus. En Spartacus zal geen ogenblik rusten om de arbeiders duidelijk te maken, dat zij die strijd zelf moeten voeren en hoe ze deze moeten organiseren. Spartacus propageert de klassenstrijd door de arbeiders, verenigd in bedrijfsorganisaties en arbeidersraden, waardoor het zelfbewustzijn en de macht van de arbeidersklasse moeten groeien.

De Spartacusbond wil geen eigen macht en ook geen zeggenschap over de strijdorganisaties der verdrukten: de bedrijfsorganisaties en arbeidersraden. Wij strijden mee in deze strijd, maar wij kunnen hem niet overnemen, wij kunnen hem niet vóór de grote massa voeren. Als kortgeleden in een V.S.V.-bijeenkomst een arbeider van ons eiste, dat wij de eenheidsvakbond moesten propageren, de leiding daarin veroveren en die E.V.B. tot bedrijfsorganisatie maken, dan was dat precies wat we niet kunnen en willen doen, krachtens ons inzicht en diepste overtuiging. Wij willen niet de organisaties veroveren en zodoende de arbeiders leiden en commanderen. Wij willen bevorderen, dat de arbeiders in hun organisaties — welke naam deze ook mogen dragen — zelf beraadslagen, beslissen en handelen. Wij leggen het gewicht op de geest en de gezindheid der arbeiders in deze organisaties en staan in het gelid en, als de arbeiders dat willen, ook in de functies. De arbeiders moeten beslissen en commanderen, niet omgekeerd.

Dit is maar een enkel voorbeeld uit zo vele voorbeelden, die ons in het dagelijks leven tegemoet komen, waaraan wij kunnen laten zien, welke gezindheid van Spartacus uitgaat. Een gezindheid die niet is uitgedacht of zo maar eens is ontstaan. Zij is gegroeid in een lange periode van klassenstrijd, van een strijd der onderdrukte klassen, die de onmacht der oude, op burgerlijk-kapitalistische grondslag werkende arbeidersorganisaties heeft aangetoond, en die heeft laten zien, dat alleen de Sovjets — de arbeidersraden —

het bindmiddel kunnen zijn om de onderdrukten tot macht te brengen. Voor de strijd der arbeiders was geen andere weg dan deze. Elke andere poging leidt naar het moeras der burgerlijk-kapitalistische ordening. Spartacus wil, wat zich zo uit noodzaak, maar meestal nog onbewust doorzette, bewust maken. Wij leven met al onze gedachten, met ons willen en doen, in deze wereld van arbeidersstrijd, en het is onze diepste overtuiging, dat alleen langs deze weg van arbeidersstrijd, deze rotte maatschappij kan worden overwonnen. En wij weten, dat alleen dan de overwinning zal komen, als bij het uit noodzaak handelen de bewuste wil komt om deze maatschappij om te wentelen tot een samenleving waarin de zelfstandige arbeiders-organisaties en hun raden het leven beheersen.

Dit is de geest die van Spartacus uitgaat. Dat is de gezindheid, waarvoor ons sympathie wordt betuigd. Al wordt het dan ook nog veelal slechts aanvoeld. Aan ons is de taak, om deze sympathie tot een bewust inzicht in de klassenstrijd te helpen groeien. Zó, dat het tot een gezindheid wordt, die we gerust raden-gezindheid kunnen noemen.

Als we ons goed realiseren in welke tijd we leven, dan zullen we begrijpen, dat de raden-gezindheid niet allen noodzakelijk is op het gebied van de directe arbeidersstrijd. Niet alleen het bedrijfsleven wordt onder het commando van de Staat gebracht en zodoende de loonarbeiders ingeschakeld in het dwangbuis der „geleide“ economie. Rijksburo's, met medewerking van „erken-de“ oude arbeiders-organisaties, of van nieuwe, die men er geschikt voor zal maken, bepalen loon en arbeidstijd, prijzen en levensmiddelenrantsoen. Zij berekenen en bepalen hoeveel calorieën de arbeidsmachine „mens“ nodig heeft en weten de weg te vinden om hem dit — maar dan ook niet meer dan dit — te doen toekomen.

De materiële voorwaarden van het bestaan worden beslist door deze rijksburo's; er is geen ontkomen aan. Het laatste restje van de betrekkelijke „vrijheid“ der „vrije“ loonarbeiders, gaat zo naar de maan. Alleen arbeidersstrijd, gedragen door raden-gezindheid, houdt hier de kijf op de toekomst open.

Maar ook op andere gebieden van het maatschappelijk leven ontkomt de gewone mens niet aan de dwang die van de nieuwe Staat uitgaat. Kijk maar naar de Staats-jeugdzorg. Ze stevent af op een grote centrale jeugd-organisatie (bij alle soepelheid in het begin), waardoor de jeugd, ook na het verlaten der school, niet aan het toezicht van de Staat ontsnapt.

De Rijksvoorlichtingsdienst (R.V.D.) is er, om de hoofden van het gewone volk van het van Rijkswege gewenste gedeeltelijk voedsel te voorzien. Als een voorname sleutelpositie heeft deze dienst alvast de Radio-omroep in handen. Hij vindt, indien nodig, ook nog andere middelen, want de staatsmacht staat hem ter beschikking. Tot dusver was deze R.V.D. de mond der regering. Hij heeft nu een nieuwe functie erbij gekregen, twee menselijke organen tegelijk: Oog en Oor! Deze dienst wil zien en horen wat er alto onder het „volk“ omgaat. Hij roept per advertentie op, om hem mede te delen, wat de regering moet weten, maar hij stuurt ook agenten rond, die moeten zien en horen.

Er zijn nog vele andere regeringsmaatregelen met Rijksburo's in wording, die tot doel hebben, alle uitingen van maatschappelijk leven onder de controle en de leiding van de Staat te brengen. Dat daarbij niet het evenbeeld van de Duitse S.D. en Gestapo gemist kan worden, spreekt vanzelf. De Veiligheidsdienst is er dan ook reeds, de buro's met een 600 ambtenaren en enige honderden schrijfmachines zijn hun werk begonnen.

Dit zijn alleen maar flitsen van het geheel, maar ze laten toch duidelijk zien, waar de

reis heengaat. De staatsgedachte neemt bezit van de maatschappij. De staat vestigt zijn gezag met buro's, duizendtallen schrijfmachines en een leger van ambtenaren. Hij bezet de materiële bases ook van het geestelijk leven en laat geen ruimte meer voor een streven, dat zich niet aan de staat wil onderwerpen. Een verzet hiertegen heeft alleen maar kans, als het georganiseerd optreedt. Vrij van re-

geringstoezicht en controle. Daarom is ook op dit gebied nodig een gezindheid, die wij voorlopig maar met „raden-gezindheid“ hebben omschreven. Wij geloven dat de sympathie-betuigingen, die ons bereiken, ook hun oorzaak vinden in een behoefte om steun te vinden in de strijd tegen geestelijke overheersing. Op dit gebied heeft de Ver. v. Spartacusvrienden nog een groot arbeidsveld vóór zich!

Tussen Regge en Dinkel

Het conflict in Deventer duurt voort

In de stand van dit conflict is nog betrekkelijk weinig verandering gekomen. Behoudens dan het feit, dat de firma v. d. Lande enkele kleinere tegemoetkomingen heeft toegestaan doch op de twee voornaamste punten, de duurtetoelag van 6 cent per uur en de toeslag van 5 cent per uur voor ploegenwerk nog steeds weigerachtig blijft. De stemming onder de stakers is nog steeds prachtig en zij weten van geen wijken. Ook de steungelden vloeien nog steeds van alle kanten binnen, terwijl ook de omliggende plaatsen laten zien, dat zij met hart en ziel met de stakers mede leven. Alleen Enschede droeg h.v. reeds een f 1200.— af en alle lijsten zijn nog niet binnen. In de afgelopen week zijn een tweetal druk bezochte avondvergaderingen belegd en werd er door de stakers op aangedrongen kracht achter de staking te zetten door nieuwe proteststakingen aan de orde te stellen. De leiding van de E.V.C. wil eerst al het mogelijke doen om ondanks alles toch langs de weg van overleg tot oplossing van het geschil te geraken, doch de voorzitter van de vergaderingen zegde toe, dat, zo zulks niet slaagde, men opnieuw tot uitgebreide proteststakingen in de andere bedrijven over zou gaan.

Hier moeten wij vooral even de vinger op leggen. De E.V.C. heeft een persconferentie belegd, in welke conferentie zij een overzicht van het conflict heeft gegeven. Dit lijkt ons een zeer goed idee, daar hierbij verschillende misverstanden eventueel uit de weg kunnen worden geruimd. Wat wij echter niet kunnen begrijpen, dat de leiding van de E.V.C. op deze conferentie gezegd heeft:

„dat de E.V.C. bereid is — nu de toestand in Deventer zich toegespitst heeft — af te zien van directe onderhandelingen tussen v. d. Lande en de plaatselijke afdeling. Deze zouden dan met de districtsbesturen of de landelijke leiding kunnen worden gevoerd. Wij moeten, zo besloot de woordvoerder, geen conflicten hebben. Alles moet door redelijk overleg worden opgelost.“

Wij zouden hier met nadruk willen waarschuwen „Deventer kameraden let op Uw saek“. Dit is jullie conflict, jullie strijd en alleen jullie zult hebben te beslissen op welke wijze deze gevoerd zal worden en op welke wijze beëindigd. Ook uit hetgeen wij van de Deventer kameraden zelf vernamen, krijgen wij de indruk, dat de leiding van de E.V.C. wat men noemt „op de wip zit“. En nu weten wij wel, en we schreven dit ook reeds eerder, dat dit conflict moeilijkheden oplevert en deze binnenkort zich zelfs wel zullen verscherpen. Men tracht door een hooghartig negeren van de zelfgekozen arbeidersleiding, door de oude beproefde methode van doodstaken, dit conflict de nek om te draaien. Aan de arbeiders en aan de leiders der arbeiders dan echter de taak om hier een waardig antwoord op te geven en, door een solidariteitsactie van alle werkers uit alle bedrijven, de nu nog onhandelbare werkgevers handelbaarder te maken. Min. Schermerhorn heeft in een bespreking, welke hij te Hengelo o.a. ook gevoerd heeft met de districtsleiding der E.V.C. verklaard, dat hij het foutief achtte, dat de werkgevers niet met de E.V.C. wensten te onderhandelen, doch dat zij niet tot onderhandelen gedwongen konden worden. Hier dan wel een groot verschil met de rechtspositie der arbeiders. Of herinneren wij het ons verkeerd, dat bij de Rotterdamse havenstaking de arbeiders gedwongen werden hun conflict te beëindigen, daar er een legertje van strijdkrachten van de B.S. gereed stond? Welnu, als werknemers wel gedwongen kunnen worden doch werkers niet, al is toch bij beide partijen hetzelfde „landsbelang“ in het geding, dan zullen de arbeiders zelf bovengeschetste dwangmaatregelen in toepassing moeten brengen.

De conflictstof in de Twentse textielindustrie hoopt zich eveneens van dag tot dag op. Diverse bedrijfscomité's in de verschillende bedrijven hebben reeds vergaderd en vergaderen nog telkens en spreken zich unaniem voor een staking uit.

De wolwevers van v. Heek & Co. hebben gelijkstelling geleid met de Tilburgse wolindustrie. Weliswaar bedraagt het uurloon gelijk in Tilburg 68 cent. Doch de tariefen, die in Tilburg worden betaald, bedragen f 33.— tot f 40.— en daar kunnen de Enschedese wevers niet aan komen, doordat de

grondstoffen veel slechter zijn. Zij zijn daardoor praktisch niet in staat om op tarief te werken en eisen daarom een toeslag van f 3.50 per week. De onderhandelingen tussen directie en fabrikant hebben geen resultaat opgeleverd en deze kwestie is daarom nu voorgelegd aan den Rijksbemiddelaar.

Ook de leiding van de plaatselijke leiding der Enschedese E.V.C. heeft zich in een manifest tot de bevolking van Twente en de Achterhoek gewend en ook uit dit manifest blijkt, dat een algemeen conflict niet uit kan blijven. In dit manifest heet het, dat de textielarbeiders weer genoodzaakt zijn zich voor de strijd aan te gorden. Dat de textielarbeiders altijd reeds achter zijn gesteld bij de andere werkers in de andere bedrijven. Dat hun lonen het laagst waren, hun werktijden het langst, hun vakantie het geringst, hun oudedagsverzekering min en hun rechtspositie nihil. Dat zij zich nu gedwongen zien wederom de zware weg te moeten gaan om een beetje licht te krijgen in hun donker bestaan.

In dit manifest wordt nog iets gezegd, dat in verband met de Deventer staking de Deventer kameraden goed doen om in hun oren te knopen. „Wij menen juist, dat de arbeiders alles te zeggen moeten hebben. Het zwaartepunt onzer organisatie ligt niet op de kantoren der hoofdbesturen te Amsterdam of elders, maar bij de arbeiders in de bedrijven zelf.“

En hier ligt de quintessence. In het zelf doen. Onder eigengekozen leiding eensgezind en, onverschillig welke politieke of godsdienstige overtuiging, de strijd aanvaarden, dan kan het niet anders of uiteindelijk moet dit resultaat opleveren. Maar, niet partijdig. Willen de Twentse textielarbeiders positieve verbetering bereiken, dan zullen ze eensgezind op alle fabrieken en werkplaatsen tot strijd over moeten gaan. Staking in de textielindustrie zal moeten betekenen een stilleggen van de gehele Twentse textielindustrie.

Geen schijn-eenheid

aan de top,

Maar Arbeiders-eenheid

van onderen op!

OVER MORAAAL

(Vervolg van pagina 2)

om de maatschappij weer in een vast spoor te brengen. De bezittende klasse gaat nu met alle middelen haar oude machtspositie bevestigen, omdat alleen langs deze weg de oude deugden weer kracht krijgen. Ze kunnen alleen weer kracht krijgen, wanneer nieuwe deugden van zelfbewustzijn, van hechter onderlinge solidariteit geen effectief werkingsveld kunnen vinden.

Voor de werkende bevolking is hiermee echter de tijd aangebroken van werkelijk nieuwe vormen, waarin een diepere solidariteit zich effectief kan ontladen. Dit is, wat men wel eens „een kans“ in de historische ontwikkeling noemt. Het is niet anders dan de uitdrukking van een maatschappelijk niet-houdbare toestand, die of naar hechtere samenleving van de morele bindingen der werkende bevolking voert, of naar de oude toestand van onderwerping, waarin nieuwe deugden een slechte ontwikkelingsbodem vinden. Daarmee is dan de maatschappij als geheel weer meer stabiel geworden. Tijden als deze tonen daarom het beeld van grote krachtsinspanning, zowel van de zijde van de bezittende klasse als van de werkende bevolking.

WAT ONS OPVIEL

Nooit goed.

Het viel ons op, dat de Nederlandse bezittende klasse helemaal niet blij was, toen het bericht kwam, dat de Indonesiërs een eigen regering gevormd hadden. Men zou ze zeggen. Nederland zou zich immers zoveel onbaatzuchtige offers willen getroosten, om aan Indië de vrijheid te brengen. En nu hebben die Indonesiërs dat zelf al klaar gestoofd, zodat de Nederlanders wel weg kunnen blijven. Maar nu deugt het weer niet. Nu wil de Nederlandse bourgeoisie in alle onbaatzuchtigheid toch weer een vinger in de pap steken.

Over de Indische bevrijding.

Volgens „Het Parool“ van 2 October zijn de indonesische vorstenkringen ook democratisch aangelegd. Maar ze verstaan daar onder het recht, om op Java een feudale Kraton-heerschappij in te voeren. Dan is er de socialist Soekarno. Maar volgens „Het Parool“ moeten we dat socialisme niet al te ernstig nemen. Soekarno gebruikt zijn socialisme alleen als uithangbord om de massa's voor zijn nationalisme warm te maken. „Het socialisme is voor hem vooral een werfkracht voor zijn nationalisme“. Dan hebben we de andere democraat Hatta, „die volstrekt geen socialist is, maar meer een autoritaire geleide democratie voor ogen heeft, als in Turkije“. Het valt ons hierbij op, hoe die lieden toch telkens zulke mooie woorden weten te bedenken, om nieuwe uitbuiting te bemantelen.

Sociale evolutie in Rusland.

De „Rode Ster“, het blad van het Russische leger, schrijft: „In de huidige omstandigheden dient een absolute onderscheiding gemaakt onder de verschillende graden. Te dien einde werden bepaalde tehuizen en lagers uitsluitend aan officieren voorbehouden. In dit verband deelt de Belgische „Volks-gazet“ van 5 September mede, „dat in de steden, waar zich Russische garnizoenen bevinden, de clubs en hotels uitsluitend aan de officieren zijn voorbehouden.“

Wij citeren „Slaet op den Trommele“ van 5 Oct. '45. „18 Januari 1941: Nogmaals Mr. L. Enthoven: „Wij hebben ervaren, dat in den laatste tijd de mening heerst, dat vele leden van de Ned. Unie lid zouden zijn van illegale organisaties. Wij hebben meermalen en langs eigen organisatorische wegen en in het openbaar onzen leden het feit voorgehouden, dat aan het hoofd van ons programma een loyale verhouding tot de bezittende overheid is vooropgesteld en dat leden daaraan dienen gevolg te geven.“

Deze Mr. L. Enthoven is tegenwoordig Kolonel Mr. L. Enthoven en.... Hoofd van het Bureau Nationale Veiligheid.

HET N.V.V.

„In het artikel, dat dr. Verwey onlangs over de vakbeweging voor ons blad schreef, was sprake van de collaboratie, waaraan sommige bestuurders van het N.V.V. zich hebben schuldig gemaakt. In het weekblad „Het Parool“, dat te Eindhoven verscheint, heeft dr. Verwey deze beschuldiging nader uitgewerkt. Hij schrijft daarin o.m.:

1. Zij aanvaardden uit handen van den N.S.B.-er Woudenberg de benoeming tot commissaris voor de uitvoering van de „gelijkschakeling“ van de Prot. Chr. en de R.K. Vakorganisaties.
2. Zij spraken op vergaderingen te zamen met dezen heer Woudenberg of met andere N.S.B.-ers of voerden voor de microfoon (tot radio Bremen toe) of op andere wijze propaganda voor een nationaal-socialistische „eenheidsorganisatie“ (N.A.F.).
3. Zij werkten zeer nauw met den heer Woudenberg samen, gingen met hem op reis naar Duitsland, enz. Een van hen is zelfs na de annexatie van de confessionele vakbonden, met hem naar Berlijn geweest voor contact met het Duitse Arbeidsfront. Minstens één van deze heren heeft zitting in het dagelijks bestuur. In het bestuur zitten voorts nog de heren Kupers (voorzitter) en Van der Lende, die in hooge mate verantwoordelijk zijn voor het lange aanhouden van hogere en lagere bestuurders, op grond van de door hen tijdens de bezetting gegeven adviezen.“

(Parool, 23 Aug.)

VERGADERINGEN

Wormerveer.

V.S.V., Donderdag 18 Oct. 8 u.
C. Smit, Zaanweg 117.

Ondw.: Waarom Spartacus?

Zaandam.

V.S.V., Donderdag 18 Oct. 8 u.
P.A.S. gebouw Reugerstraat.
Discussieavond. Tevens oprichting V.S.V.-Afdeling.

Amsterdam

Vrijdag 19 Oct. des avonds half 8
in gebouw „Marcantie“ naast ingang Markthalen.
Oprichtingsbijeenkomst voor de V.S.V.

Het grote Palaver

„Ik kan je niets achter laten moeder, dan het goud van onze beweging“

Dit waren de afscheidswaarden, die Henk Sneevliet zei tegen zijn vrouw. Enkele uren later zouden de executiepelotons der Duitse Bourgeoisie één der meest consequente, onkreukbare revolutionairen, te midden van zeven kameraden, ter aarde vellen.

En het goud der beweging lieten zij achter. Verspreid over de gehele wereld vechten deze achtergeblevenen tegen de reactionaire vloedgolf waarin de wereld dreigt ten onder te gaan.

In alle delen der wereld zijn, of dreigen er stakingen in de bedrijven. Het internationale proletariaat is bezig door middel van één zelfde vechttactiek, zich te verenigen in een gesloten front tegen de bezittende klasse.

Maar niets stoort de vijf ministers te Londen, ondanks de zo hoog geroemde democratie, achter gesloten deuren te confereren over het wel en wee van miljoenen arbeiders en boeren.

Als hyena's bewaken zij elkaar; moord en brand schreeuwend, als de één den ander dreigt te bestelen. Onderwijl moet hun pers de wereld verkondigen, dat van één der wereldvrede afhangt. Zij hebben blijkbaar nog niet het dreigend gerommel gehoord, die hun wrak inelkaar getimmerde „godsvrede“, zal wegvagen.

Neen, ze proberen door middel van pers en radio de grauwe werkers gerust te stellen. De vijf in Londen hebben zonder krakeel de buit niet weten te verdelen, opdat de vrede gehandhaafd blijft.

Dan zullen de grote drie de zorgen van de mensheid wel op zich laden. In een groot palaver ontmoeten zij elkaar straks weer. Zoals de negeropperhoofden bij hun palavers in de jungle, zullen zij elkaar met huichelachtige beleefdheid begroeten en zeggen:

Ik zie U, o heer Stalin.“

Ik zie U, o heer Attlee.“

Ik zie U, o heer Trumann.“

En terwijl de tam tam's hun boodschappen van vrede en democratie de wereld in zullen zenden, bedreigen de opperhoofden elkaar met atoombomben, gecombineerde pelotons en geweldig oorlogspotentieel. Als het palaver geëindigd zal zijn en zij elkaar in het bijzijn van hun medicijnmannen handjes geven, zullen enkele maanden later hun vredelievende besluiten merkbaar worden aan de wereld. Dan trekken miljoenen boeren en arbeiders beroofd van have en goed een zekere hongerdood tegemoet. Dat alles in naam der democratie.

Op andere plaatsen in de wereld wordt eveneens een groot palaver voorbereid. Niet in imponerende paleizen, niet achter grote glanzend gepolitoerde conferentietafels, maar in de grauwe fabriekshallen; op de plantages; op het asfalt voor de kazerne woningen.

Als de Indonesiërs in opstand komen tegen hun koloniale overheersers, staken de havenarbeiders in Australië.

Als in Noord-Amerika miljoenen stakers wijzen dat ze het met de grootmeesters der Industrie niet eens zijn hoe de wereld aan oorlogsproductie op vredesproductie moet worden overgeschakeld, vinden er sympathiestakingen plaats in Canada.

Als de Antwerpse havenarbeiders zich solidair verklaren met de Rotterdamse havenarbeiders, zijn dat de eerste convocaties voor een nieuwe vredesconferentie.

De grote drie en hun medicijnmannen mogen de wereld op hun manier willen ver-

len neerschieten of opsluiten **HET GOUD DER BEWEGING ZAL BLIJVEN BESTAAN!**

Waar er één wordt neergeschoten, zullen er twee opstaan. Het enige, dat zij zullen bereiken is, dat het „GROTE PALAVER“ spoediger plaats zal vinden!

En wee diegene, die meende de bezittende klasse geen betere diensten te kunnen bewijzen, dan de arbeidersklasse met valse leuzen te misleiden.

We staan aan de vooravond van grote revolutionaire woelingen. Het kapitalistische stelsel voert onvermijdelijk tot een derde wereldoorlog. De atoombomb in handen der Bank- en Industriemagnaten zal dan het einde der wereld inluiden.

Alleen „het grote palaver“ der proletariërs van heel de wereld zal deze ramp kunnen voorkomen. Bij dat palaver zal moeten worden afgerekend met oude vormen en gedachten.

De keus zal zijn: **LEVEN of DOOD!**

En het goud der beweging zal zegevierend, wanneer de prolet niet alleen rammeelt met zijn ketenen, maar ze ook verbreekt!

Trap er niet in

We hebben een paar berichten in de bladen gelezen, waarin werd vermeld, dat op het congres der vakbonden in Parijs (het I.V.V.) ook de E.V.C. was vertegenwoordigd en door de anderen erkend.

We weten niet of en in hoeverre die berichten juist zijn.

Zo ze wel juist zijn, kunnen we er toch wel op rekenen, dat van I.V.V.-zijde pogingen gedaan worden, de E.V.C. in huis te lokken en tot fatsoenlijk, dat is, met het internationale kapitaal medewerkend apparaat te temmen.

En dus is een bespreking dier berichten niet voorbarig of waardeloos.

Natuurlijk kunnen en mogen zulke zaken alleen beslist worden door de arbeiders der E. V. C. in hun organisaties. Maar het staat ieder vrij, hun zijn mening te zeggen, hen te raden of te waarschuwen. Dat is van arbeiders onderling een recht en een plicht. Onze mening is: kameraden, dat is de verkeerde weg.

Niet alleen, omdat een voorlopig of welk bestuur ook, zonder opdracht der E.V.C.-arbeiders, niet een zo ver dragende, principiële beslissing kan nemen. Dus omdat het organisatorisch onjuist zou zijn. Eén van de „oude dingen, die niet terug mogen komen“ is voor de E.V.C.-arbeiders, dat er niet over hun hoofden heen over hen en vóór hen beslist wordt, zoals in de oude vakbonden, waar dan hoogstens achteraf door het bestuur volgens de regelen van de kunst een applaus-toestemming op een congres gefokt werd.

Maar het is vooral de verkeerde weg, omdat het precies de andere kant opgaat, dan die, welke de E.V.C.-arbeiders bezig zijn te gaan.

Zij willen de organisatie als eenheid in het bedrijf waarachtig niet, omdat dit voor de boekhouding zoveel beter uitkomt. Maar, omdat alleen daar, op die basis, de arbeiders zelf kunnen bewegen, zelf actie voeren, zelf beslissen, zelf baas zijn over hun strijd en hun organisatie. Omdat ze alleen zo kunnen groeien tot strijders, die weten wat ze willen en kunnen wat zij willen. Omdat alleen daar de eenheid der arbeiders geboren wordt: Machtsvorming, zeggenschap, organisatie van onderop.

De bourgeoisie en haar vertegenwoordigers doen pogingen om de E.V.C. een andere rol te laten spelen. Om haar zelfbeslissing, het van onderop, uit te snijden en haar als vierde marionet aan de tafel der „erkende“ appa-

raten te plaatsen en te binden. Dat is haar tot nog toe nationaal niet gelukt. De E.V.C. arbeiders willen hun leiders geen Kupers-rol laten spelen. In de strijd tussen arbeiders en kapitaal geen collaboratie met de commissarissen van het uitbuitersdom.

Het I.V.V. is internationaal niets anders. Als de Jouhaux c.s. van Parijs beweren, dat zij 61 miljoen arbeiders vertegenwoordigen, dan is dat hetzelfde als de bewering van de koepeltoppen hier, dat zij driehonderdvijftigduizend arbeiders in Nederland vertegenwoordigen. Dat je ze niet kunt natellen is niet het ergste. Het getal zal wel evenals de koepelcijfers, een beetje naar boven zijn afgerond.

De kwestie is, dat het geen vertegenwoordigers van de arbeiders zijn, van de arbeiders die strijden moeten en willen, maar collaborateurs met het kapitaal, internationaal. Wat zij vertegenwoordigen is de onderwerping der arbeiders aan het kapitaal. Internationale onderwerping voorzover dat kapitaal als één overwinnaarsmacht optreedt. Aan de verschillende eigen nationale kapitalen, voorzover die met elkaar overhoop liggen, en wier vertegenwoordigers elkaar als behartigers van die belangen bestrijden.

Het I.V.V. wil de rol spelen van parallelorganisatie van de Grote Vijf, of Grote Drie, met hun aanhang van satellieten. Kupers, aangewezen als bestuurder van de West-Europese landen, is daar als tegenstander der Russische (en aanhangende) vakbondsleders, zoals op de Londense conferentie Bevin die rol heeft tegenover Molotof, de politieke vertegenwoordiger van het Oostelijk blok.

Wat hebben de E.V.C. arbeiders bij dat stel kapitaals-collaborateurs te zoeken? Eenheid met die 61 miljoen arbeiders? Die moeten we zeker hebben! Maar dat gaat niet over de schijf van de I.V.V.-toewans, zomin als de eenheid met de moderne en christelijke arbeiders hier gaat over de schijf van de koepel-lakeien van het Nederlands kapitaal.

Dat gaat alleen door strijd tegen het kapitaal en tegen haar bedriegers van het I.V.V. E.V.C. arbeiders zijn geen vierde vakcentrale aan het bouwen om door de Kupers van het N.V.V. overgenomen te worden. Ook niet door de Kupers van het I.V.V. Kameraden van de E.V.C.: Trap er niet in!

Wat er gezegd wordt

„Het uitgemergelde Indië heeft recht op haar arbeid”.

(De minister van Overzeese Gebieden in zijn radio-rede van 5 October 1945).

„Nederland mist voldoende eigen machtsmiddelen en grondstoffen en moet buiten zijn grenzen aanvullende waarborgen voor veiligheid en ruilverkeer zoeken”.

(Handelsblad van 5 October 1945).

„De laatste dagen zijn fabrieken en werkplaatsen door Indonesische arbeiders bezet in naam van de Arbeiderspartij, die zij hebben gevormd”.

(Handelsblad van 6 October 1945).

„United Press meldt uit Londen, dat reeds 3500 man Nederlandse troepen naar Ned.-Indië zijn vertrokken en dat er de volgende week nog 4000 zullen volgen”.

(Handelsblad van 6 October 1945).

„Ten aanzien van de gezagshandhaving en de gezagserkenning kan niet gemarchandeerd worden. Overheid is overheid en rebel is rebel. De tegenstelling tussen die twee kan slechts door volledige onderwerping van den laatste worden opgeheven. Daar moet het Nederlandse bewind zich volstrekt aan houden. Daarna kan het gesprek, kan de rondetafel conferentie beginnen. Maar eerder niet.”

(Trouw van 1 October 1945).

„Ik weet, dat geen politieke eenheid en verbondenheid op den duur kunnen blijven bestaan, die niet gedragen worden door de vrijwillige aanvaarding en de trouw van de overgrote meerderheid der burgerij”.

(De koningin in haar radiorede van 7 December 1942).

De „Daily Herald” waarschuwt, dat „de wereld met open ogen op een nieuwe oorlog afsteven”.

AUSTRALIE ARRESTEERT

De Australische regering heeft bevel gegeven de Indonesische zeelieden die weigeren uit te varen te arresteren, aldus een Reuterbericht uit Canberra. Calwell, de Australische minister van immigratie, heeft een onderhoud gehad met Nederlandse autoriteiten, waarin tot deze maatregel werd besloten. Het verzoek van Indonesische burgers en soldaten aan de Australische regering, hun in de gelegenheid te stellen zich naar Java te begeven, werd afgewezen. De Australische vakbonden hebben hierop een resolutie aangenomen, waarin de Australische regering verzocht wordt van de Britse autoriteiten te eisen dat zij hun interventie in de Indonesische kwestie staken.

(De Waarheid, 6 October 1945).

Het Septembernummer van MAANDBLAD „Spartacus” kan eerst eind dezer week verzonden worden. Wij doen ons best, door een sneller verschijnen der volgende nummers, of door een dubbelnummer, de schade in te halen.

Red. Maandblad.

SPARTACUS

Opgaat als vaste lezer of abonné

Ondergetekende _____
wonende te _____
straat _____

geeft zich hiermede op als:

*vaste lezer (à 15 cent per week) op het weekblad Spartacus.

*maand abonné op het weekblad à f 0.65 per maand.

*kwartaal abonné op het weekblad à f 1.95 per kwartaal.

*vaste lezer (per nummer) op het maandblad Spartacus à f 0.35 per nummer.

*kwartaal abonné op het maandblad à f 1.05 per kwartaal.

Handtekening _____

*Doorhalen wat niet verlangd wordt. Duidelijk ingevuld afgeven aan de colporteurs of te zenden aan het adres: Uitgeverij De Vlam, Utrechtsestraat 44, Amsterdam-C. De abonnementen moeten bij vooruitbetaling worden voldaan.

Antwerpse havenstaking

Uit België ontvingen we nummer 1 van het maandblad „Arbeiderswil”, het orgaan van de politieke formatie in België, die zich ook Communistenbond Spartacus heeft genoemd. In dit nummer vinden we een beschrijving van een havenstaking in Antwerpen. De staking brak uit op Woensdag 22 Aug. ’s middags om half drie, waarbij de aanleiding in hoofdzaak lag in het aankomen van schepen uit Rotterdam en uit Gent, waar toen ook een havenstaking plaats vond. Feitelijk ging het dus om een solidariteitsstaking, omdat de Antwerpse havenarbeiders niet het werk van hun collega’s in Rotterdam en Gent wensten over te nemen.

Direct bij het uitbreken van de staking werd een voorlopig stakingscomité benoemd als directe tegenwoordiging van de arbeiders. Maar het lag niet in de bedoeling, dat dit comité ook de leiding van de staking zou houden. De havenwerkers verlangden, dat de vakverenigingsleiders de staking zouden erkennen en dat deze de leiding er van op zich zouden nemen. Ze hebben alle pogingen daartoe in het werk gesteld, wat hun natuurlijk niet is gelukt. Op Donderdagochtend 10 uur kwamen de stakers in massa-bijeenkomst bijeen en ze stuurden een delegatie naar de vakbonden, met de uitdrukkelijke wens, dat enigen van het bestuur zouden komen, om de leiding van het conflict in handen te nemen en de besprekingen met de ondernemers te openen. De havenwerkers konden echter lang wachten, maar hun wachten werd ten slotte toch beloond. Om half een verschenen een paar vakbondleiders, maar ze verklaarden, zich niet met de zaak te bemoeien, vóór het werk was hervat. De stakers gingen daar echter niet op in en eisten toen, dat eerst een algemene vergadering belegd zou worden, en dat de bondsbesturen in ieder geval besprekingen zouden openen met het comité uit de arbeiders. Aan beide verlangens werd tegemoet gekomen, waarschijnlijk alleen onder de druk van de massa-bijeenkomst. Want de heren hebben geen van de beide beloften nagekomen.

De bijeenkomst van de vakbondleiders met het arbeiderscomité zou Donderdagavond om 7 uur gehouden worden, de algemene vergadering op Vrijdagmorgen om half elf. Toen het arbeiderscomité zich ’s avonds echter meldde, waren de besturen de hun afspraak zeker vergeten, tenminste, ze weigerden een onderhoud. Voor de vergadering van Vrijdag was een opkomst van 10 tot 12000 man, maar de bestuurders kwamen niet. Alleen kwam het bericht, dat de Bondsbesturen Zaterdag om half twaalf zouden spreken. Dit gebeurde inderdaad, maar... over de radio. Onder deze verhoudingen dorsten de stakers niet voort te gaan en ze besloten tot opheffing van de staking.

Uit dit verloop zien we, dat de positie van de vakverenigingen in België een andere is dan die in Nederland. In Nederland denkt feitelijk geen arbeider er aan, de oude vakverenigingen te hulp te roepen, indien een conflict is uitgebroken. Hier protesteren de stakers er juist tegen, dat al dat soort lieden zich met arbeidsconflicten bemoeien. Deze afkeer van de oude bonden uit zich in Nederland dan ook hierin, dat de oude bonden nauwelijks nog leden krijgen. Tenminste in het Noorden en het Westen. Hoe het in dit opzicht met België staat, weten we niet. Maar we krijgen de indruk, dat de meerderheid weer tot de oude bonden is toegetreden.

Daarmee is de toestand nu geworden, zoals die in Nederland vóór de oorlog was en zoals die feitelijk ook in België al in die tijd bestond. Deze toestand was, dat de arbeiders eerst probeerden hun vakorganisaties tot een staking te bewegen. Dat lukte natuurlijk niet en dan gingen de arbeiders zelfstandig in de strijd, waarbij ze trachten de besturen de leiding op te dringen. Deze gingen daar dan dikwijls op in, om niet alle invloed op de arbeiders te verliezen, of om het conflict zo snel mogelijk te kunnen breken.

Het blijkt wel, dat de Antwerpse havenwerkers nog niet genoeg leergeld betaald hebben. Het zich in de tegenwoordige tijd nog wenden tot de oude vakbonden is een tekort aan klasse-inzicht, dat zo snel mogelijk ingehaald moet worden.

Het blad „Arbeiderswil” legt in het bijzonder de vinger op de klasse-vriendelijke rol, die de vakbonden in dit conflict speelden. Natuurlijk terecht. Maar kan men die bonden daarvan eigenlijk een verwijt maken? Je kunt een vloot niet verwijten, dat hij je bijt. Je moet hem knappen. De taak van de vakbonden in de tegenwoordige tijd is nu eenmaal de bezittende klasse bij de opbouw der kapitalistische orde te helpen. Daarom moet het zwaartepunt van onze propaganda veel meer vallen op het opheffen van eigen tekortkomingen, op het verdiepen van eigen inzicht als klasse. Het is eenvoudig onzin, vakbonden van de noodzaak van arbeidersstrijd te willen overtuigen.

We moeten leren, de strijd buiten hen om te voeren en we zullen daarbij in de toekomst nog moeite genoeg hebben, om die lui van het lijf te houden.

Abonneert U op ons blad

Internaciaj komunikoj

Gekamaradoj, La angulo de la 15a de Sept. trovis rosonon en ĉiuj kompasdirektoj Pluvig kartojn kaj leterojn en Zandijk el la tuta mondo, pardonu „lando”, sed tio baldaŭ estos mondo, ĉar kelkaj k-doj anoncis, ke ili sendis la artikoleton al Svedio, Anglio kaj Portugalio, eĉ plendis iu, ke li nur havas unu ekzemplon. Pro tio ni decidis eldoni propagandanoncokartojn, sed pri tio poste pli.

Estas ĝojiga ke „Spartakus” estas tiom disvastigita inter la geesperantistoj. De la plej grandaj lokoj, kiel Amsterdam, Hago k.t.p. (precipe la Hagaj k-doj distingigas en la aktiveco) ĝis la plej malgrandaj lokoj kiel ekz. Vyhuizen envenis simpatiatestoj. Kelkaj gek-doj skribis, ke ili „Klasbatalo” n jam konis antaŭ la milito, „ĝi estas leginda” skribis k-do v. R. Estas vere, sed la nova eldono devos esti pli leginda, pli universala, vere tutmonda gazeto, tion ni povos atingi per la kunlaborado de ĉiuj interesigantoj en la tuta mondo, do propagandu K.b. inter viaj gekorrespondantoj.

Unu el la plej gravaj malhelpoj estas la manko je mono. Ni ne volas almozpeti, sed ni volas organizi (ne en la german-militista senco) kason. Provisore dumaniere. Unue. Ni fondun grupon de klasbatalantoj en la kadro de S.A.T. Tiuj klasbatalantoj kotizas iom da mono por la propagando kaj reapero de K.b. Tie, kie estas sufiĉe da anoj oni formu „klasbatalantan klubon” kaj aranĝu aferojn, pagojn k.t.p. kune kaj memstaraj gek-doj pagu lau pove, Tiujn kiuj jam sendis simpatiateston, ni am notis kaj kalkulas kiel la unuaj anoj. La dua maniero estas la jam nomitaj kartoj. Por pli faĉligi la propagandon eksterlande, ni volas presigi kartojn kun alvokon kaj anoncilon kiel ano de la jus pritraktita grupo kaj kiel abononto de k.b. Tiuj kartoj ni distribuos senpage, sed ni petos al ĉiu kiu ricevos ĝin, pagi ion por ebligti la reapero de K.b. Al ĉiu, kiun ni jam notis, ni sendos kelkajn ekzemplerojn, tiu, kiu ankaŭ ŝatas kunlabori anoncos ĝin kaj ricevos kelkajn kartojn, se iu povos uzi pli da ekzempleroj, tin mendu novan kvanton, Sendu al ĉiu de vi konata esp. isto tian propagandilon!

Kiam K.b. reaperos? Ni ankoraŭ ne povas diri tion, sed ni klopodas reaprigi ĝin kiel eble plej baldaŭ, ni nomu provisore Jan. 1946. Gekamaradoj eklaboru, sendu jam nun artikoletojn, kiuj, laŭ vi, taŭgas por la nova eldono. Ni ĉi tie povos elekti la plej taŭgajn. Traduku kaj verku, sed ne forgesu sendi la nepre bezonan materialon por konstrui „monon”.

Informpetojn, proponojn, aliĝojn, abonojn kotizojn, artikolojn k.t.p. ĉion ni atendas al la provizora adreso Ben Dudink, Ysbaan, Zandijk.

Hoe bestaat het!

Wij lezen in „Trouw”:

BOEREN EISEN EEN HOGERE MELKPRIJS.

Zij dreigen met staking.

Op een te Utrecht gehouden vergadering van de R.K. boeren- en tuindersbond werd de eis gesteld, dat de melkprijs belangrijk zal worden verhoogd. Voorts werd aangedrongen op vrijheid tot het houden van zeugen en op afschaffing van de verplichte zware vee-levering, aldus lezen we in U.K.D.

Opheffing werd gevraagd over de plannen van de regering om een heffing te leggen van 80% op de normale vermogensaanwas gedurende de oorlogsjaren, waardoor, zoo werd verklaard, de boeren weer opnieuw zullen worden teruggebracht tot de armoede, die tengevolge van de crisis-omstandigheden hun deel was.

Er werd zelfs gedreigd met stopzetting der levering per half October of algehele ongehoorzaamheid aan overheids-voorschriften met ingang van diezelfde datum.

En geen daverend hoofdartikel over zoveel rebelse revolutionaire opstandigheid? Geen beroep op het „wettig gezag” dat zich met strenge en harde middelen zal weten te handhaven?

Die arme boeren ook met hun lege linnenkast en die zo zuur verdiende vermogens-aanwas.

20 October 1945

Prijs 15 cent

5e Jaargang - No. 42

SPARTACUS

WEEKBLAD VAN DE COMMUNISTENBOND „SPARTACUS”

Redacteur:
TJEERD WOODSTRA
Adm.: Uitgeverij „De Vlam” - Amsterdam

Proletariërs aller landen, verenigt U!

Adres red. en adm. Utrechtsestraat 44
Postgto 303817 ten name van
Meyrouw J. C. J. Mentel Raapje beiden te
Amsterdam

DE GROTE STAKING

En hoewel die werkers vele goede dingen voortbrachten aan voedsel en kleding en huizen en grondstoffen, hoewel zij alls voortbrachten door hun arbeid, stierven zij bij duizenden van gebrek en aan ziekten en door de honger en soms werden er enigen doodgeslagen. Zo ging het driehonderd jaar. En het kon driehonderd jaar zo gaan, want al waren de werkers vele, de eigenaars onderhielden van een klein deel hunner winsten een goedgewapende bedrijfspolitie in hun reuzenbedrijf, en de werkers hadden geen wapens en geen organisatie en zo zij die probeerden te krijgen, was hun vonnis geveld. Wij weten uit de ondervinding van de laatste vijf jaren iets van wat dat betekent. Dat duurde daar driehonderd jaar.

Toen werd die bedrijfspolitie door de Japane concurrent er uitgeslagen. En nu, na enige jaren, moet ook deze het veld ruimen, en hoewel de oude eigenaars een dringend beroep doen op de overgebleven bedrijfspolitie van de Japane concurrent, om de miljoenen werkers in dat reuzenbedrijf er zolang onder te houden tot de vroegere bedrijfspolitie der Hollandse eigenaars weer aanwezig is, de Japanners willen en kunnen dat niet. De staking grijpt dóór in het hele reuzenbedrijf, de miljoenen werkers nemen de grond die hun ontstolen is, en de fabrieken die zij hebben gebouwd, en de bomen die zij hebben geplant en zij willen leven van het werk hunner eigen handen.

Zij willen eindelijk leven. Niet meer werken en hongeren en sterven voor de aandeelhouders van het bedrijf, niet meer marcheren en hongeren en sterven onder de slagen van de bedrijfspolitie der aandeelhouders, niet meer mishandeld worden in de gevangenis of weggroten in de concentratiekampen van Nieuw-Guinea. Zij willen werken en leven van het werk hunner handen.

Zeventig miljoen mensen, in een van de reuzenbedrijven van het wereldkapitaal zijn hun grote staking begonnen, de grootste, sinds de Russische werkers hun staking in 1917 begonnen, tegen de bloedige tsaristische eigenaars van de Russische grond en de Russische mensen.

En ook is begonnen de grootste actie die sinds 1917 door de eigenaars is gevoerd, om de staking in hun reuzenbedrijf te breken en in bloed te smoren.

In de raad der ministers heeft de stem van de Olietruist niet ontbroken, noch die der Indische Mijneigenaars, noch die der Scheepvaart-, der Suiker-, Koffie-, Rubber-, Thee-, Tabak-, Rijst- en Margarine-belangen. Noch die der Banken. De dode documenten van de miljoenen-leningen der Amerikaanse Banken waren welsprekender dan de levende monden van de rubber- en tin-proleten, die voor die leningen verpand zijn. Ministers zijn naar Londen gevlogen, naar de „socialistische, regerende zaakwaarnemers van het bevriende, maar misschien hebzuchtige, Engelse kapitaal. En de bommen worden onder de vleugels der bommenwerpers gehangen, „ge-

„O, slaven van Holland, hebt gij ons geen woord te zeggen, durft gij ons geen groot te geven, als wij staken tegen uw meesters?”

In het reuzenbedrijf, dat door het Nederlandse kapitaal nu eens „onze Indische Archipel”, en dan weer „Ons Insulinde” of „Nederlands-Indië” of „onze Overzeese Gebiedsdelen” genoemd wordt, is de grote staking uitgebroken.

Uit dit bedrijf hebben de Nederlandse kapitalisten ontzaglijke winsten, dividenden, tan-

tiemes en fantasie-salarissen getrokken en voor een deel weer als kapitaal belegd. De Nederlandse beleggingen worden op ettelijke miljarden geschat, die weer een hoge winst jaarlijks afwierpen, want de miljoenen werkers kostten weinig aan lonen en onderhoud. Enige stuivers per man en per dag, en soms minder.